

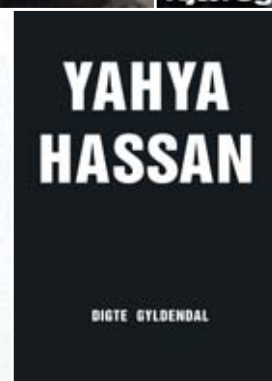
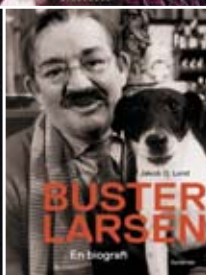
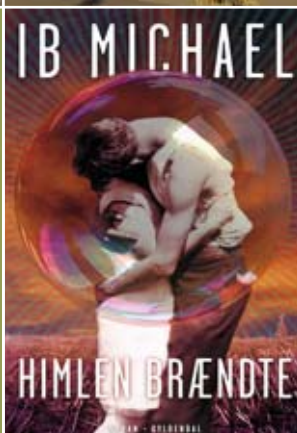
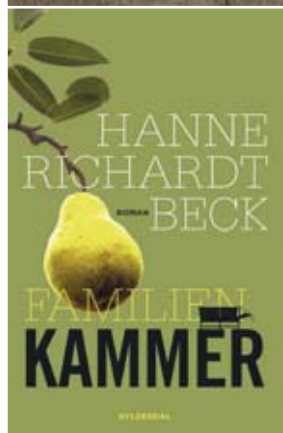
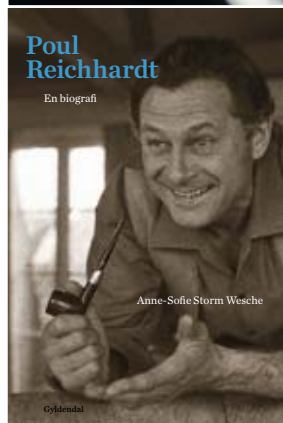
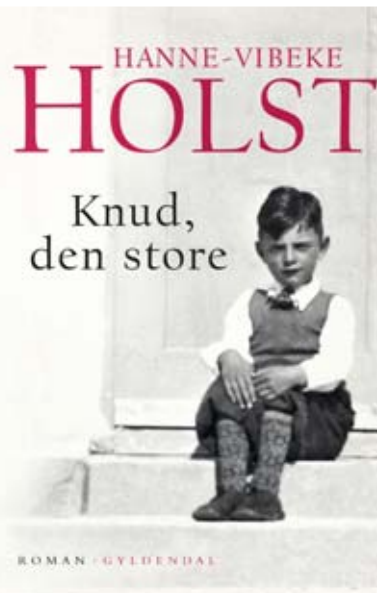
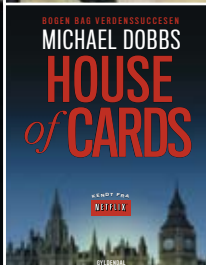
Ud
&
Se

TEGN
DIG SELV
og del med
os andre
Side 58

dit navn:

Du er en del af statistikken. Vi ser
på *danskerne* og det usædvanlige
bag det normale i et stort
TEMANUMMER

DECEMBER 2013

ET PAR
(ELLER VIRKELIG MANGE)
OPMUNTRENDE
ORD TIL
JULETRAVLE
DIG

FIND JULEGAVERNE HOS BOGHANDLEREN
ELLER PÅ GYLDENDAL.DK

EPIC STORE

NY BUTIK I KØBENHAVN!

Danmarks
største udvalg
af Fjällräven
produkter!

699,-

Vintage Shoulder Bag

599,-

Woodsman Cap

1.799,-

Mens Woodsman Jacket

2.599,-

Womens Greenland Winter Parka

5.199,-

Mens Expedition Down Jacket

1.099,-

Mens Barents Pro

949,-

Womens Karla Trousers

2.999,-

Womens Pak Down Jacket

FREDERIKSBORGGADE 44 KØBENHAVN K | WEBSHOP: WWW.FRILUFTSLAND.DK

- 6 **Om DSB**
- 8 **Intro: Temanummer om dig**
Derfor ser bladet anderledes ud
- 12 **Normal**
Mød 17 danskere i en fotoserie, som løber gennem hele nummeret
- 18 **Hjem, kære hjem**
Hvad du ikke vidste om dit hjem
- 20 **Det er her livet begynder**
Interview med Pernille Steen
- 28 **Nationen**
Danskerne i tal
- 38 **Tal til mig**
Derfor er vi vilde med statistik
- 44 **Din krop**
Statistik om os
- 52 **Månedens ting**
Dåseåbneren hajfinnen
- 54 **Enkeltbillet til Mars**
Infektionslægens drøm
- 58 **Quiz og tegn**
Gæt med. Og se, hvordan du deler din forside med andre
- 60 **Novellen**
Af Lone Hørslev
- 68 **Krydsord**
- 70 **Skriv til DSB og om DSB**
- 74 **Nedslag**
Niels Hausgaard

Udgiver

Produceret af Datagraf Communications,
St. Kongensgade 72, 1264 København K.
Redaktion Redaktør Karen Gahrn, art director Katinka Bukh,
journalist Mette Wallach og journalist Rasmus Palludan.
Medredaktør på siderne 'Om DSB': Maria Schouboe Sloth, DSB.
Ansvarshavende chefredaktør: Kommunikationsdirektør Lars
Kaspersen, DSB.
Mail skrivtilDSB@dsb.dk (læserbreve) eller
artikelforslag@datagraf.dk (forslag til artikler)
Se magasinet på dsb.dk/udgøse
Annoncer og distribution DG Media, telefon 3370 7665
og uds@dgmedia.dk - se mere på dgmedia.dk/udgøse
ISSN 0106-7850. Læsertal: 565.000.
Tryk: Stibo Graphic, der er miljøcertificeret efter
ISO 14001 og EMAS. Papiret er fremstillet på papirfabrikker,
der er miljøcertificeret efter ISO 14001 og EMAS.
Forside af Olanski (illustration) og Caroline Wimmer (foto)

Anderledes

Pernille er 29 år - og nogle gange er hun 13. Hun er en af de stadig færre danskere, der fødes med et ekstra kromosom.

Guide til gennemsnit

Hvad skal vi med statistikken? Der er faktisk en ganske god forklaring på, hvorfor de fleste skæver til gennemsnittet.

Temanummer

Vi har lavet et temanummer som vores julegave til dig. I bladet kan du møde Nicolas og en stribe andre gennemsnitlige danskere, som har en speciel historie at fortælle - om livet og døden, om oldgirls fodbold, tigre og om Lady Gaga.

Jeg var slet ikke i tvivl om, at jeg ville med til Mars

GRETE BUDSTED
Læge og fra Odense

54

38

FOTO: TERRITORIUM/DSB

FRA VALBY TIL NY ELLEBJERG

MIDT I DECEMBER KOMMER en ny køreplan, og det betyder blandt andet, at nogle regionaltog standser på Ny Ellebjerg Station i stedet for i Valby. På Ny Ellebjerg kan man fx skifte til S-tog til Nordhavn og Nørrebro. Desuden standser flere tog på strækningerne Ringsted-København H og Slagelse-København H på Ny Ellebjerg i stedet for Valby morgen og eftermiddag. Se mere på dsb.dk/nyellebjerg, og find alle de nye køreplaner på dsb.dk/2014.

SNE

Så er det vinter

Når DMI varslers snestorm og fygning, går vinterberedskabet i gang. Stationer, stier og sporskifter skal holdes fri for sne, og sneplove skal ud at rydde skinner. S-togene køres igennem anti-ice-anlæggene, så sne og is ikke sætter sig fast under togene – og S-togskunder opfordres til at banke støvler fri for sne og is, som ellers kan genere dørene. Følg trafikken på dsb.dk

HISTORIE

App: Se jernbanehistorie fra vinduet

Jernbanerne har haft stor betydning for udviklingen af det Danmark, vi kender i dag. Appen 'Jernbanehistorie' beskriver over hundrede historiske steder, som kan ses fra toget, med kort, tekster og billeder. Via telefonens gps bliver man varslet, inden toget passerer stedet. Appen er gratis, fås til Android og iPhone og udgives af Danmarks Jernbanemuseum.

BRO

Fortællingen om Storebæltsbroen

"Broen & Folket – forbindelsen, der forandrede Danmark og danskerne" er fortællingen om en af de største forandringer i nyere danmarkshistorie, byggeriet af Storebæltsforbindelsen, som blev indledt for 25 år siden trods massiv folkelig protest. Bogen udgives af Turbine Forlaget, og kunder hos DSB kan købe bogen med rabat. Normalpris 299 kroner, DSB-rabatpris 199 kroner. Bogen kan købes fra den 6. december på turbineforlaget.dk – skriv koden 'DSB'.

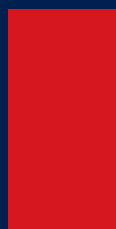
DSB i tal

180.635

Ungdomskort har DSB udstedt fra den 20. juni til den 31. oktober.

18.552

opkald fik Kundecentret om ungdomskortet i oktober.

60 %

af alle Ungdomskort bliver udstedt af DSB

40 %

af alle Ungdomskort bliver udstedt af andre trafikelskaber, fx Midttrafik.

TEKST MIA WINTH JØRGENSEN

Et udpluk af ris og ros til DSB på de sociale medier:

 facebook.com/dsb

Mina Altay
Hahah!! Så man en mail om, at DSB prøver at få normaliseret togdriften? Som om det nogensinde har været normalt med alle de fejl og forsinkelser, I 'kæmper' med i forvejen. Knus ...

Elisabeth Kruse Hjersted
Det er rigtig øv at vente på sit tog, men det er jo lige så øv at sidde i kø på motorvejen ... hatten af for at I allerede kører så godt igen!!

 twitter.com/omDSB

Nikolaj Wulff @ni-kowulff 30. oktober
I øvrigt kæmpe skud ud til @omDSB for at finde min pung og sende den hjem til mig! Yeah! Jeg er sgu mere blown away end jeres køreledninger!

Selvom jeg har skiftet job i DSB og er flyttet fra Slangerup, hænger navnet ved'

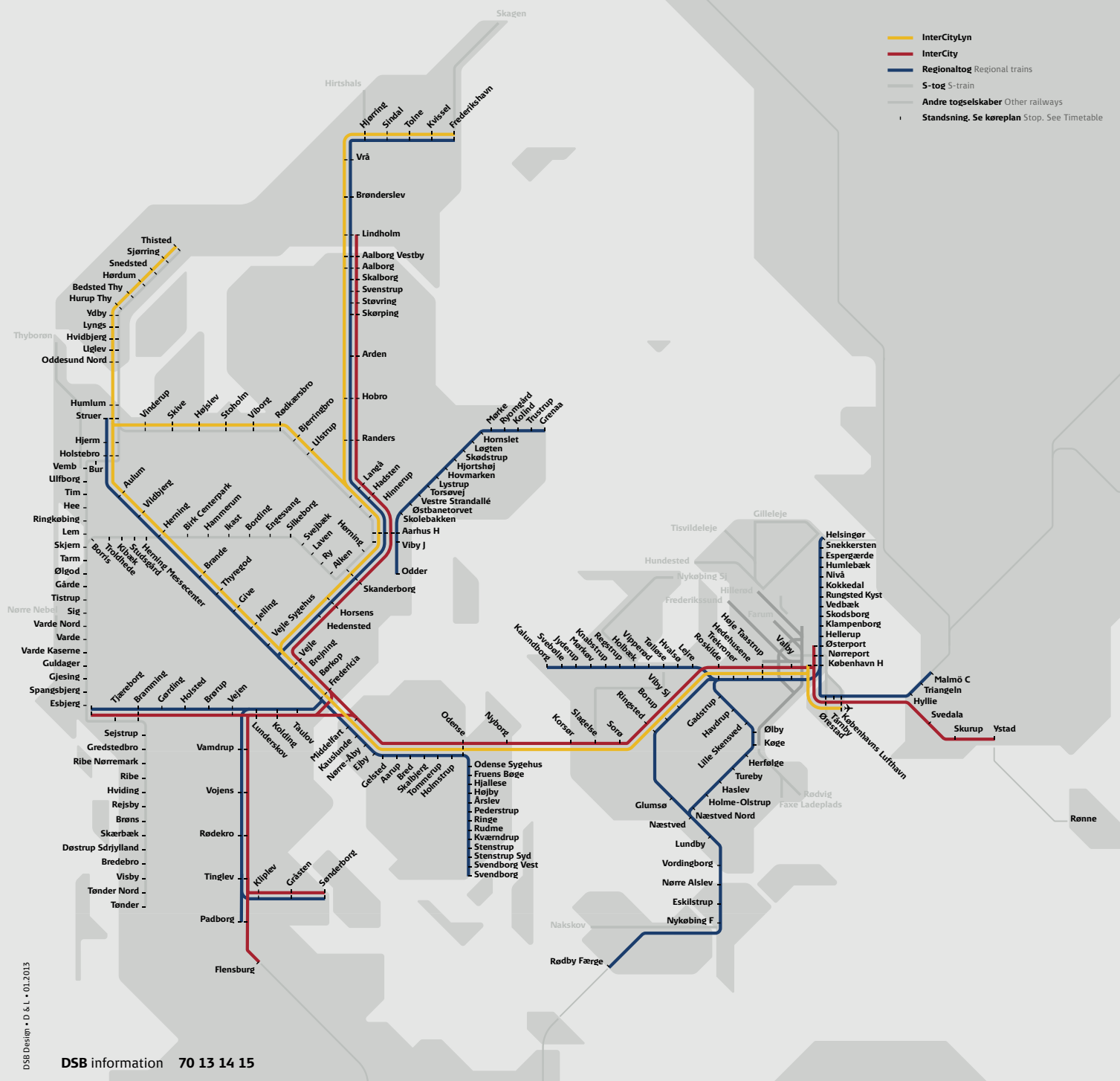

JESPER 'SLANGERUP' CHRISTENSEN, trafikinformationsmedarbejder

Som medlem af Farum Modeljernbaneklub er både tog og information nogle af Jespers hjerteboen.

SIDE 72

Bestil julebilletten nu på dsb.dk/jul.

Tag bladet
med hjem

eller læs
det på nettet
dsb.dk/udogse

TEMANUMMER OM *DIG*

Det er et helt specielt Ud & Se, du holder i hånden.
Dette nummer handler om dig – for [du er en del af statistikken](#).

Derfor er [DU](#) også på forsiden.
Vi håber, at du vil hjælpe os med at [tegne dig selv](#), så togene i december kan blive fyldt med rigtig mange forskellige forsider. Vi ved jo, at nogen indimellem tegner på bladene. Denne gang beder vi jer om at gøre det. Vi vil også gerne [se din tegning](#), og de bedste forsider viser vi i magasinet næste år. [Læs hvordan på side 58](#).

I dette temanummer har vi boret os ned i Gennemsnitsdanmark og fortæller i ord og billeder [alle de usædvanlige historier, der gemmer sig bag normalen](#). Du vil opleve, at helt almindelige danskere kan være ret fascinerende. De er alle udvalgt, fordi de på i hvert fald ét punkt er [helt gennemsnitlige](#). De drikker, elsker, føder eller gifter sig præcis som gennemsnittet. Vi har undervejs samarbejdet med blandt andet Danmarks Statistik, men foregøgler ikke, at dette er videnskab. Det er en vej til de gode historier.

Temanummeret er blevet til i tæt samarbejde med fotograf Peter Helles Eriksen, der igennem to et halvt år har rejst Danmark rundt og fotograferet og interviewet på jagt efter det [supernormale](#). [Læs mere på *supernormal.dk*](#)

Diskussionen om normalitet går gennem hele magasinet fra 'Månedens ting', hvor vi beskriver [et af de mest almindelige objekter](#) fra dagligdagen, til novellen af forfatter Lone Hørslev. Hun er rejst ud i verden for at undersøge begrebet normal og kigge på Danmark derudefra. I månedens portræt taler vi ikke som vanligt med en dansker, de fleste kender. I stedet portrætterer vi [Pernille, som ikke er helt som os andre](#). Hun har Downs syndrom, og på grund af de teknologiske muligheder – og [danskernes holdning](#) – bliver der født færre og færre mennesker som hende.

Vi har omfavnet gennemsnittet, og hvem kan egentlig sige sig fri for at skæve til det? Vi kigger alle på ['de normale'](#) og bruger det gennemsnitlige til at se på os selv og sammenligne – hvad enten vi higer efter at være så normale som muligt, eller vi ønsker at [skille os ud](#).

God læselyst.

Karen Gahrn, *redaktør*

Tusindvis af lydbøger. Prøv 14 dage gratis på storytel.dk/udogse.

SARA BLÆDEL

DØDESPORET

KRIMI

People'sPress

storytel

*Krydr juleturen med
Blædelsk krimi!*

Få mere tid til at læse bøger med lydbogstjenesten Storytel og oplev fordelene ved at læse, mens du kører bil, gør rent eller træner. Hos Storytel kan du lytte til tusindvis af titler for 99 kr./måned.

Hvad vil du opleve i dag?

REDAKTIONEN

IDA, journalist

Normal Sover otte timer og otte minutter (som gennemsnittet).

Unormal Drikker dobbelt så meget som de gennemsnitlige 5,1 genstande om ugen (for kvinder – mænd drikker mere).

PETER, fotograf

Normal Har det mest almindelige fornavn. Spiser virkelig ofte pizza. Spillede fodbold (den mest udbredte sportsgren) hele sin barndom, men var ret dårlig. Scorede ikke mål en eneste gang.

Unormal Er 192,5 centimeter høj – 13,5 centimeter over gennemsnittet. Ser kun tv en halv time om dagen.

KATINKA, art director

Normal Forældrene blev skilt, da hun var 16. Drikker 4 kopper kaffe om dagen og cykler på arbejde.

Unormal Har ingen børn og en fransk kæreste. Fik som 44-årig en tatovering – af en tiger.

RASMUS, journalist

Normal Har været medlem af et fitnesscenter, men stoppede, fordi han kedede sig. 21 procent af sjællænderne sover nøgne, men Rasmus har boksershorts på – lejlighedsvis smider han dem dog, siger han.

Unormal Vejer 77 kilo. Det var gennemsnitsvægten for mænd i 1987, i dag er den steget til 83 kilo. Går i biografen 15 gange om året (gennemsnittet er 2,4 gange).

METTE, journalist

Normal 167 centimeter høj (gennemsnitshøjden for kvinder), har allergi, er højrehåndet og har let til tårer.

Unormal Har en dansk-jødisk far, er ikke medlem af folkekirken og er hverken døbt eller konfirmeret.

KAREN, redaktør

Normal Blev gift, da hun var 32 (præcis som gennemsnittet).

Unormal Er gift med den samme på 20. år. Har ingen bil. Bor sammen med tre andre på 79 kvadratmeter. I gennemsnit har danskerne 51,8 kvadratmeter til rådighed – per person.

Julestads

Hængespartier

Julekugler hos Tiger er andet og meget mere end kugler. Vi har dem som russiske madamner, som bolsjer i slikpapir, som robotter, isbjørne, pingviner, stjerner og kager, nogle er af folie, andre belagt med pailletter, nogle er som de altid har været, og nogle er slet ikke kugler men knallerter. Alt sammen til 10, 20 eller 30 kroner pakken.

TIGER

Det er for vildt

tiger.dk · facebook.com/tigerdanmark

UNORMAL

TEKST OG FOTO PETER HELLES ERIKSEN

MØD 17 GENNEMSNI TLIGE
DANSKERE. OG HVEM VED, MÅSKE
HAR DU MERE TILFÆLLES MED EN
ÆLDRE HERRE FRA BORNHOLM
ELLER EN LILLE PIGE FRA
TVERSTED, END **DU** LIGE HAVDE
FORESTILLET DIG

A portrait of a man with reddish-brown hair, looking slightly to the left. He is wearing a white, ribbed, button-down shirt. The background is a plain, light grey.

GENNEMSNIKSALDER MÆND 39,4 ÅR

Navn: Brian Pedersen

Alder: 39 år

Beskæftigelse: Lagerarbejder

Bopæl: Køge

Normalt tænker jeg ikke meget over alder. Den kommer jo bare, og næste gang bliver jeg fyrrer. Men nogle gange tænker jeg på, at nu er det måske på tide at finde en kone og få nogle børn. Alle mine venner har fået kæresten, er blevet gift og det hele, men min tur kommer nok. Det kunne være rart, hvis der var en at komme hjem til. Men det er der ikke, og jeg må bare vente, til jeg finder den rette.

Min far og mor siger: 'Skal vi ikke snart have nogle børnebørn?' For min bror har børn. Men det kommer forhåbentlig på et tidspunkt.

Nogle gange tænker jeg på, om jeg er for gammel til at få børn, når jeg bliver fyrrer. Det betyder, at jeg er 54 år, når de skal konfirmeres. Det er bedre at få børn, mens man er ung, for der har man mere glæde af dem. Derfor har jeg sagt til mig selv, at hvis jeg skal have børn, skal det være inden for et år.

De 17 interview i denne serie er lavet gennem to et halvt år. Brian blev interviewet i 2011. Han leder stadig efter en kæreste.

Statistikkilde: Statistikbanken,
Danmarks Statistik, 2011

A large, stylized white graphic in the bottom right corner, resembling a thick, curved arrow pointing towards the right.

MEST ALMINDELIGE FERIESTATION SPANIEN

Navn: Astrid Mei Lei
Nimand Nielsen
Alder: 8 år
Beskæftigelse:
Folkeskoleelev
Bopæl: Tversted

Jeg tror, jeg var i Spanien sidste år. Jeg var af sted sammen med min mor og far, også selvom min mor ikke gider at bade. I Spanien er der varmere end i Danmark. Man må få mere pizza end herhjemme, og så kan man bade hele dagen.

Det bedste ved ferien var at bade. Jeg har sagt til min mor, at jeg vil være fisk, når jeg bliver stor. På feriestedet var der både badekar, pool og havet. Min far og jeg snorklede ude i havet på en luftmadras. På et tidspunkt gad jeg ikke snorkle mere, men min far ville gerne blive ved. Så lagde jeg hånden hen over hans snorkel, og så kom han hurtigt op. Ha ha!

Det værste ved ferien var, at der ikke var nogen at lege med. Min far gad ikke være mit svømmedyr hele tiden, så jeg blev ved med at råbe til ham: 'Kom nu med ud i vandet'. Og så sagde han: 'Gå nu væk'. Så var det godt at komme hjem igen. For derhjemme er der nogen, man kan lege med, og så kan man se sin kat, Ritta.

Statistikkilde: Statistisk Årbog 2013,
Danmarks Statistik

GENNEMSNITSHØJDE MÆND 179 CENTIMETER

Navn: Eilif Sørensen
Bendtsen

Alder: 67 år

Beskæftigelse: Pensioneret
politimand

Bopæl: Grisby

Jeg er helt vild med Lady Gaga. Hun er kun 155 centimeter høj, men hun går altid med 20 centimeter høje sko. Jeg ved ikke, om højde er et problem for hende, men det kunne man tro. Nogle af hendes sko er sådan nogle tunge plateau-sko, så hver aften, når hun er færdig, har hun fandens ondt i benene. Men det tror da pokker.

Jeg har aldrig haft problemer med min højde. Tværtimod. Da jeg tjente på Flådestation Korsør, skulle chefen bruge seks marine-soldater på 180 centimeter til eksercits ved et Nato-chefskifte i Bruxelles. Jeg var faktisk 181 centimeter høj dengang, men jeg blev udtaget. Vi fløj derned i en Hercules, hvor man sad på rækker, og da vi kom derned, eksercerede vi som rasende hver eneste dag i seks dage.

Det var en fantastisk oplevelse at være der side om side med garderne fra Amalienborg og soldater fra 20 andre lande. Vi sang sammen med tyskerne og nordmændene, når vi var på udflugt. Og vi var sammen til striptease og filmfremvisning. Det var en god uge, hvor alt var gratis. Det var faktisk på grund af min højde, at jeg fik den her oplevelse.

Statistikkilde: Danskernes højde,
Statens Institut for Folkesundhed,
2007

GENNEMSNITLIG SEKSUEL DEBUT- ALDER **16 ÅR**

Navn: Lauritz Emiel
Mogensen

Alder: 17 år

Beskæftigelse: Efterskoleelev

Bopæl: Holbæk

De flestes første gang er jo ret dårlig eller underlig. Men for mig var det ikke en dårlig oplevelse. Det var ikke noget, jeg var ked af. Men det var heller ikke noget, hvor jeg tænkte: 'Jubii'. Det var okay.

Da jeg var jomfru, tænkte jeg, at det ville ændre mig mega meget. At jeg ville blive bombet med selvtillid: 'Årh hvad, mand! Jeg har haft sex'. Man ser overalt i tv og så videre, at folk gør så meget for at få sex, men jeg følte mig ikke så anderledes bagefter.

Jeg kan huske, at der var nogle af mine venner, der havde sex før mig. De var også noget ældre. De var meget sådan: 'Så kneppede jeg hende'. Sådan havde jeg ikke lyst til at være. Men det har da ændret noget. Jeg er mere afslappet ved at snakke om sex og ved at gøre det igen.

Statistikkilde: Seksualiteten spirer tidligt i Danmark, Kristeligt Dagblad, 2009

Fortsættes side 30

Pas på hjemmet og familien med Europas mest solgte privatalarm og markedets sikreste vindueslås.

Verisure Start:
495 kr.
Spar 1.000 kr.

10 stk.
Lindrucker
vindueslåse:
1.000 kr.
Spar 1.000 kr.

Verisure Start, kun 495 kr. i installation – normalpris 1.495 kr.
Alarmpakken indeholder: 1 VBox, 1 betjeningspanel, 1 åbningskontakt, 1 sirene, 1 fotodetektor, 1 StarKey og alarmskilte. - Abonnement fås fra 199 kr./md.

Lindrucker vindueslåse – spar op til 1.000 kr.

Vindueslåsen fra Lindrucker er lavet i hærdet stål og testet til at kunne modstå indbrud med bl.a. kobben, skruetrækker, hammer, kiler og metalbor. Vindueslåsene kan også bruges til børnesikring. Du indstiller selv hvilken kode, der skal aktivere åbning af vindueslåsen.

Installationspris for de første 10 vindueslåse, 100 kr./stk.

Normal installationspris, 200 kr./stk.

Tilbuddet gælder frem til den 31. december 2013.

Kontakt os på tlf. 80 20 50 50 eller
læs mere på www.verisure.dk

HJEM, KÆRE HJEM

DET GENNEMSITLIGE
boligareal per person er 51,8
kvadratmeter. I Albertslund
har de mindst plads, på
Samsø mest.

6
ud af
10

danskere mener, at
boligen er **vigtig for**
deres identitet. Til
sammenligning synes
halvdelen, at uddannelse
og erhverv er vigtige
identitetsskabere.

HVER FJERDE ÆLDRE
over 65 år, der bor i en
dansk by, er så lidt mo-
bile, at de højst kommer
uden for hjemmet **fem**
gange om året.

54%
af danskerne bor
i parcelhus.

48%

af børn mellem syv og ni år
får læst **godnathistorier**
på sengekanten mindst fire
gange om ugen.

61%

af de **16-årige**
bor sammen med
begge forældre. I
1980 var tallet 82
procent.

DANSKERNE BRUGER i
gennemsnit lidt over en
halv time på **badevæ-**
relset hver dag - mænd
bruger 30 minutter, og
kvinder bruger 45.

8%
danske hjem
har en robot-
støvsuger.

5.820

personer havde i
uge 6 **ikke noget hjem**
- 94 procent af danskerne
mener, at en god bolig
er en forudsætning for et
godt liv.

NÆSTEN HVER
TREDJE VOKSNE
DANSKER
LEVER SIT LIV
SOM ENLIG

41%

har onaneret
i hjemmet,
mens deres
partner var i
et andet rum.

TEKST METTE WALLACH
OG RASMUS PALLUDAN
ILLUSTRATION OG FOTO:
OLLANSKI OG CAROLINE
WIMMER

Kom i legetøjet

Fiks på barnefingrene

Værktøjskasse af træ til barne-håndværker med sav, fast-nøgle, lineal, hammer og skruetrækker 80 kroner.

Bamsetjeneste

Vi sælger ikke bjørnen før jule-måned er skudt i gang, men så kan den også flytte ind til dig. Højde: 55 cm. Pris: 50 kroner.

Elefantastisk

Om aftenen kommer plyse-fanten på bløde elefantlistefødder og lægger sig i dine arme. Den er 23 cm høj. 40 kroner.

Leg i luften

Fjernstyret helikopter med tre kanaler og rækkevidde på 10 meter. Fjernstyringen bruger 6 AA-batterier. 200 kroner.

Nissen ud ad vinduet så

Tiger har designet klædebpynt så du kan sætte nisser på vinduet, polardyr på fryseren og engle på spejlet. 10 kroner arket.

Dukke Lyse

Måske opfylder feen et ønske når du holder hende i hånden. Fedukke med magisk lyd og lys i staven og vingerne 100 kroner.

Det lille væveri

Fej noget ind under et hjemmelavet gulvtæppe. Væveramme af træ med garn, skytter, kam og metalskinner 50 kroner

Småt er flot

Erleperlesæt med 2400 perler i tolv forskellige farver, 5 mønstrede perleplader og strygepapir 50 kroner.

Bliv herre i eget slot

"I det lille kongerige Papagonien boede en kongefamilie, som havde skåret deres slot ud i pap. De elskede at fodre papænder, spise papadom og lære nye pappenhejmere at kende. Og når papsøn og papdatter lå og sov, kom papforældrene papilletter i skæg og hår og drak lidt papvin af papkrus." Byg et papslot, og lav dit eget eventyr. Slot med seks papfigurer og masser af selvklæbende murstenspuder og klistermærker til udsmykning 50 kroner.

TIGER

Det er for vildt

tiger.dk · facebook.com/tigerdanmark

DET ER

HER, LIVET

BEGYNDER

A photograph of a woman with brown hair in a ponytail, wearing a grey and white fur-trimmed jacket and a black bag, standing in a supermarket aisle. She is looking at shelves of produce. The shelves are stocked with various items, including boxes of 'Denfood' and 'KARSE' at the top, and bags of green vegetables like cabbages in the lower sections. Price tags are visible on the shelves.

Det er mindre almindeligt at blive født med Downs syndrom i Danmark, siden alle gravide i 2004 blev tilbudt fosterdiagnostik. 99 procent af de gravide, som får konstateret kromosomfejl hos fostret, vælger abort. **PERNILLE STEEN** har et kromosom mere end andre. *Det her er hendes liv*

Pernille Steen er træt af, at omverdenen per definition ser på mennesker med Downs syndrom som søde og evigt glade. Hun kan altså også være en mokke, understreger hun.

Der er noget rart ved lyden af skramlende metalbakker, ved lyden af en grådig udsugning og ved lyden af elektrisk snurrende køkkenmaskiner. For Pernille Steen er det ikke lyden af støj i et industri-køkken, det er klangen af et rigtigt arbejde.

Det er kun tredje arbejdsdag for hende i Madhuset Zahles i Ringsted, og det er hendes første job, hvor de fleste af kollegaerne ikke er udviklingshæmmede.

29-årige Pernille står ved et metalbord og skærer gulerodskage, hun tæller pertentligt antallet af afskårne kagestykker for at sikre, at det stemmer med bestillingerne fra kommunens ældre. Hun løfter det skiveskårne bagværk over i en foliebakke med en ømhed, som var kagerne små gule kyllinger.

Andre ordrer ligger også på hendes bord. Nogle af kommunens ældre skal have 120 gram rosiner leveret i en plastikbakke, andre skal have 280 gram. Hun vejer bakken og emballerer pakningerne ved hjælp af en maskine. Da alle bestillinger er udført, beder hun om en ny opgave og stiller sig i ventetiden med hænderne på hoften i en tilfreds positur over veludført arbejde.

Sådan ville hun ikke have stået for fem år siden. Hun ville ikke engang have brudt sig om at gå på gågaden i Ringsted.

DET ER HER, DIT LIV BEGYNDER

*Når alting omkring dig skinner af glæde og glød,
kan det både betyde kærlighed og død.*

Når det rammer dit hjerte så hårdt som i dag.

Du bliver svimmel og må ligge ned,

så trøst dig til at vide, det er her, dit liv begynder!

(PERNILLE STEEN)

Teenagebamevoksen

I udkanten af Ringsted på Køge Landevej, ved F24-lavprisbenzintanken og SuperBest, står en række gule murstensblokke med hvidmalede betonaltaner. Pernille Steen bor i en lejlighed. Alene. Hun er meget tilfreds med at have en selvstændig adresse ligesom flertallet af danskerne: 'For når jeg er ude for mig selv at bo, kan jeg lære, hvad livet betyder', siger hun.

Bofællesskab forsøgte hun sig med en kort overgang. Selvom hun ikke bryder sig om at dele folk op i normale og unormale, oplevede hun sig selv som meget normal i forhold til de andre beboere, der med Pernille Steens ord var tættere på at være unormale.

Med handicappet Downs syndrom er Pernille Steen anderledes end mængden, men selv blandt mennesker med Downs syndrom er hun afvigende. For hun har 'mosaik', en sjælden form for Downs syndrom, hvor man oftest har færre symptomer på handicappet.

Det kan godt gøre det hele lidt knudret, for hvilket fællesskab tilhører man så, de normales eller de unormales? Det kan hun ikke sådan lige finde svar på.

På Pernilles natbord ligger både bogen 'Troldepus' og selvhjælpsbogen 'Vær god ved dig selv, små

Jeg har ikke lyst til at blive en kedelig voksen, som ser Nyhederne hver dag, går ind for ekstremt god økonomi og går op i politik og *you name it*

ændringer gør livet lettere'. Så sammensat er det at være Pernille Steen. Hun har barnets interesser - kan godt lide at lave perleplader, har en menneskestor lilla bamse siddende midt i sofaen, interesserer sig meget for at kigge på drager og dinosaurer. Hun besidder også barndommens fnisende pinlighed, når snakken falder på kvindekroppen. Menstruation kalder hun fx genert grinende 'det dernede'.

Pernille Steen har samtidig den voksnes refleksion, selvkritik og bekymring. For eksempel ønsker hun ikke at få et barn, sådan en lille en ville hun næppe kunne passe, hvis det nu også har Downs syndrom, siger hun. Hun har også den voksnes behov for selvkontrol. Tænker over alt, hvad hun gør og siger, inden hun gør og siger noget.

Hun ved godt, at hun er uden alder:

- Jeg har ikke lyst til at blive en kedelig voksen, som ser Nyhederne hver dag, går ind for ekstremt god økonomi og går op i politik og you name it, siger hun med sjællandsk dialekt.

- Men jeg er heller ikke barn, jeg er 29 år og har også været gift og skilt og styrer selv min økonomi. Jeg vil gerne holde fast i at være et mellemsted mellem at være barn og voksen, uddyber hun.

Mokke

Døren til lejligheden runger i opgangen, da Pernille Steen i lyserød regnfrakke smækker den klokken 8.10 på vej til arbejdet. Bag ved lejlighedskomplekset ligger et bibliotek og ved siden af en svømmehal. Pernille Steen interesserer sig for begge dele.

Som teenager trænede hun en del i svømmehallen og var i grunden rigtig god til brystsvømning, men hun meldte sig aldrig til svømmekonkurrencer, for hun var for bange for ikke at vinde. Det er en generel ting for Pernille, synes hun selv. Hun kan ikke lide at fejle. Hun kan lide det så lidt, at hun ofte har ladet være med at indtage nye græsgange. Derfor skrev hun også en sms med et indirekte spørgsmål efter første interview: 'Håber, jeg klarede mig godt '.

Det er især den perifere omverden, hun er optaget af at imponere. Hun vil gerne vise mængden,

at det er en misforståelse, at omgivelserne nøjes med at forvente umiddelbar sødme og uknægtelig livsglæde af en udviklingshæmmet i stedet for at forvente dygtighed.

- Mongolisme bliver forvekslet med at være sød og nuttet. Det er pænt ment af folk, men sådan modtager jeg det ikke. Jeg synes, det er at tale ned til mig, hvis man kun kalder mig sød. Hallo, jeg kan godt være sød, men jeg kan også være en mokke, siger hun.

Pernille Steen er sjældent på byens bibliotek, men bøger værdsætter hun. Skolegangen var der

ikke meget sjov ved, hun var indskrevet i en specialklasse på folkeskolen Dagmarskolen i Ringsted.

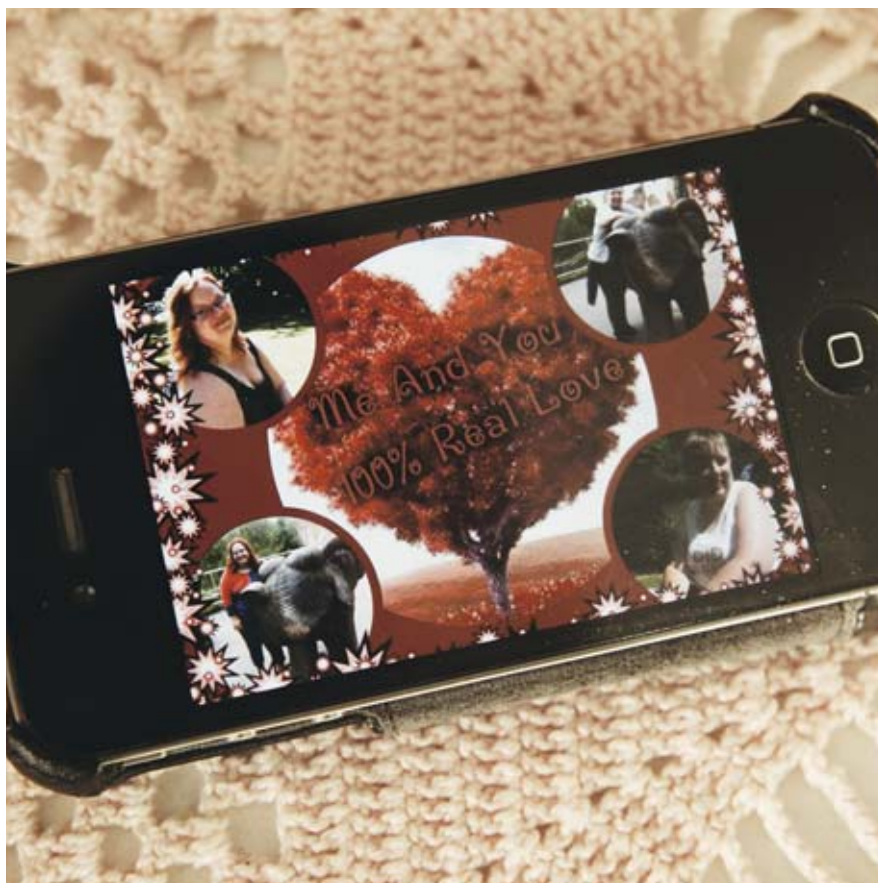
Hun gik mest for sig

selv, ville gerne have venner, men brugte meget energi på at undgå at stikke næsen for langt frem og dermed sætte sig selv i risikozonen for at få smæk.

Ligesom med alder brugte hun sit krudt på at placere sig midt i mængden:

- Jeg har aldrig været den nørdede eller den

 **I 2011 BLEV
DER FØDT 21
BØRN MED DOWNS
SYNDROM I DANMARK**

Det er svært at udvikle sig, selvom man gerne vil, når det skal ske i den samme by, *hvor man før var en anden*

popsmarte, jeg har gjort mig umage med at være midtmellem i skolen, siger hun.

Det gode ved skolen var faget dansk. Pernille Steen kunne stave sit navn, fra hun var fire år, hun skrev altid stile og lå en eller to læsebøger foran de andre i skolen. Især med fantasybøger: 'Så drømmer man sig til en helt anden verden, når man læser dem'. Skrive gør hun også, fantasyhistorier og digte. Prøver at se, om hun kan gøre det i stil med sit forfatterforbillede Dennis Jürgensen. Problemet er, at hun har gang i mange historier på en gang, og hun kunne godt tænke sig, at hun kunne samle dem i én.

Min skat

Mens Pernille Steen fortæller om svømmehallen, kommer en korthåret skikkelse vandreende mod hende med en sportstaske i hånden. De to stopper op, krammer længe og giver hinanden et lille smækkys på munden. Det er Pernilles kæreste, Mette.

Hun er også på vej til arbejde som praktikant i en børnehave. 28-årige Mette og Pernille mødte hinanden på et caféprojekt i Ringsted. Mette var der i løntilskud som pædagog: - Det absolut bedste, jeg fik ud af det løntilskud, var min skat, siger Mette og stryger langsomt sin kind mod Pernilles med lukkede øjne.

De to har allerede være i sms-kontakt fra morgenen af, og Pernilles hjem er lullet ind i hjerter og små kærlighedserklæringer i rammer og trykt på krus. Det er gaver fra Mette. De havde halvårsdag den 25. september. Når Pernille Steen bliver spurgt, hvem hun beundrer, svarer hun Mette.

- Jeg elsker hendes personlighed, og hun er en sej en, fordi hun kan arbejde 37 timer om ugen, siger hun. Pernille arbejder ni timer om ugen. Mette bor hjemme hos sin mor, men hun og Pernille har talt om at flytte sammen. En særlig god ting ved forholdet er, at Pernille har fået en bedste ven. Hun synes, at hun kan genkende sig selv i Mette, og at de nærmest kan færdiggøre hinandens sætninger.

Inden de mødtes, sad Pernille meget hjemme i lædersofaen og spiste nødder foran TV 3 i fjernsynet, og der var ikke nogens sætninger, hun kunne færdiggøre. Nu laver de ting sammen, kan godt lide at lave mad i fællesskab og skrive nye selvopfundne opskrifter ned, og snart skal de på Jensen's Bøfhus og

så i biografen bagefter og se animationsudgaven af 'Olsen Banden'. Pernille holder meget af film - og julehygge og hygge generelt og monster truck og sine nevøer.

I flere år har Pernille undret sig, når folk har skrevet på Facebook, at de er lykkelige med deres familie og børn. Hun har tænkt meget over, hvad lykke er, og været overrasket over, at folk næsten altid giver udtryk for at være lykkelige på en ens måde - altså sammen med ægtefælle og børn og dyr. Pernille skal jo ikke have børn, men nu kan hun også bidrage til partnerlykken på Facebook.

Eget territorium

Gåturen mod arbejdet skærer gennem Ringsted midtby. Lige inden torvet, på en lille allé med dalende gult løv fra vejens træer, ligger et mindre murstenshus med gråsprossede vinduer. Derinde har Pernille Steen boet, hendes forældre bor der endnu. Cirka 100 meter længere fremme henne over torvets brosten ligger Nordea, hvor hendes mor har arbejdet i mange år. Som hvad ved Pernille ikke helt.

På en måde vil Pernille Steen gerne flytte fra Ringsted. Hun havde svært ved at få venner i

SPEJDER SPORT

Udstyr til eventyr

BERGANS VOLLEN INSULATED COAT

Varm og vandtæt frakke i Bergans' stræk- og åndbare Element-membran, der giver suveræn pasform.

Bergans
OF NORWAY

Bergans er Norges ledende aktør inden for udstyr og teknisk beklædning. De har et bredt sortiment af tøj til tur, jagt, ekspeditioner og fritid. De producerer også telte, liggeunderlag, soveposer og rygsække. Bergans er også en betydelig leverandør til store og små ekspeditioner rundt omkring i verden.

www.bergans.com

Pernille har overvejet at flytte til Jylland, men meget knytter hende til Ringsted. Her er hendes arbejde, hendes forældre og ikke mindst kæresten, Mette.

Ringsted som barn, og det er ikke blevet nemmere. Hvorfor er svært at sige, men i hvert fald har hun haft mange kærester i Jylland, der var det ikke noget problem at møde nogen. Måske kan det have noget at gøre med, 'at det er svært at udvikle sig, selvom man gerne vil, når det skal ske i den samme by, hvor man før var en anden. Det er nemmere, hvis man finder sit eget territorium, siger hun.

På den anden side, tilføjer hun, kommer flytningen nok ikke til at indtræffe. For der er noget med huset med de gråsprossede vinduer, som er vigtigt. Hun kan godt lide tanken om at have nogle faste støtter i nærheden. Det er rart, at forældrene er tæt på, alligevel er hun lidt ærgerlig over sin åndelige afhængighed af dem. Hun kan godt blive bekymret for den tid, der kommer, om hvor 'jeg havner, når de ikke er her mere'.

Bogen på natbordet

To minutters gang fra Nordea troner en rødstenskirke med irret kobbertag omkranset af en slidt kalket mur. I kirken er Pernille Steen blevet både konfirmeret og gift. Hun vandrede op ad kirkegulvet som 23-årig for at sige ja til at ægte sin eksmand. Internettet havde ført dem sammen.

I starten af 20'erne var hun optaget af at få noget tryk og traditionelle villa-vovse-rammer omkring sig for ligesom at passe ind.

Eksmanden havde ikke noget handicap, og de boede sammen i et rækkehus i Ringsted. Han gav en masse godt. Fx var de til Monster Truck i Parken i København, hvor yndlingsbilen Grave Digger kværnede rundt med flammer ud af bilen. Bagefter fik hun en autograf af driveren. Det var noget af en ændring i hendes tilgang til andre, sådan at spørge til en autograf.

Inden hun mødte eksmanden, brød hun sig ikke engang om at tale med nye mennesker eller at gå på gaden. Hun tænkte, at de opdagede, at hun havde et handicap, eller syntes, at hun var for stor: - Derfor var min krop helt lukket, siger hun. Eksmanden fik hende til at bryde den grænse ved at holde af hende.

Over for kirken lokker beværtningsgrønne markiser og gotiske bogstaver med 'Raadhuskroen'. Plankebøffen derinde er alle pengene værd, oplyser Pernille, men det er også et sted, hvor man kan få øl. Smagen af øl er ikke noget, hun kan lide. Men det kunne hendes eksmand. For meget.

Det er der, selvhjælpsbogen fra Pernilles natbord kommer ind i billedet. Den handler om at tænke på sine egne behov i stedet for andres, fortæller hun. Ved at gøre det kom hun også frem til, at hun

blev nødt til at bede om skilsmisse i 2010. Det var meget trist, men også godt, fordi hun følte sig modig.

JULEDIGT

Dunkle skygger vogter om natten,
mørket er tæt, og der lister katten.
Musen er sky og bliver i sit skjul,
til den dag der falder sne, og det er jul.
Stjernen lyser i træets top,
hunden gør og gi'r et hop.
Fuglene synger den sidste melodi,
for nu er året forbi.

(PERNILLE STEEN)

I kanten af et villakvarter i Ringsted ligger Madhuset Zahles. Kollegaerne i køkkenet taler ikke laaangsomt og TYDEligt til Pernille. Tiden bliver brugt på at få noget fra hånden. Det kan Pernille Steen godt lide, hun vil 'gerne stå distancen og bekræfte, at hun kan have et rigtigt arbejde' og dermed vise, at hun har en plads i samfundet.

Mens hun står og skærer kage, kommer kollegaerne klaprende forbi i skridsikre sko og napper stykker af gulerodskagens afskårne kanter.

- Du får så mange venner, når du står med den der kage, bemærker en kollega i farten.

- Ja, jeg bliver helt populær. Det har jeg aldrig prøvet før, siger Pernille Steen. 📍

Køb julegaven hos din boghandler

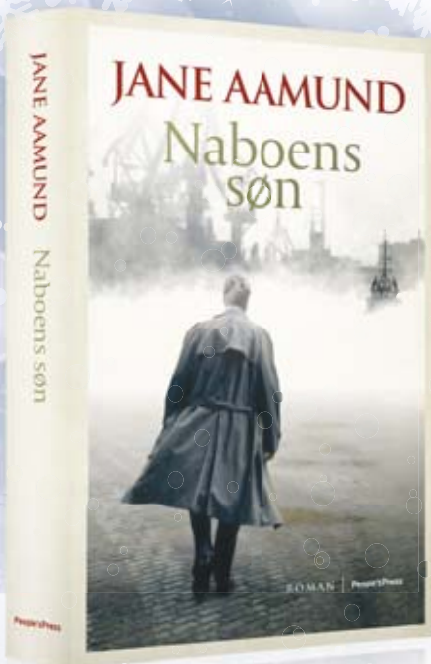
People'sPress

ArtPeople.dk

”Hvis Ove var et parti, ville han få min stemme.”

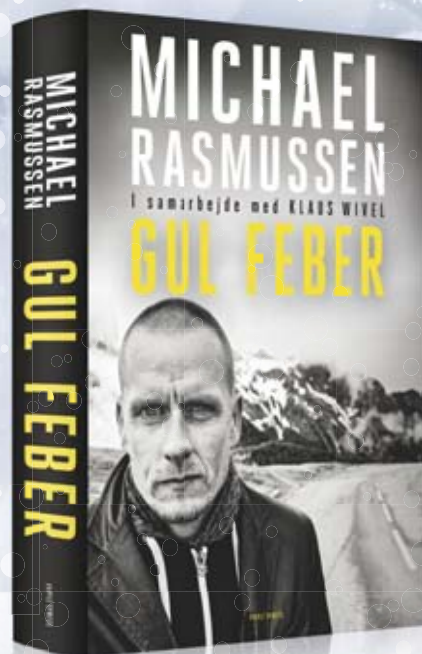
— WEEKENDAVISEN

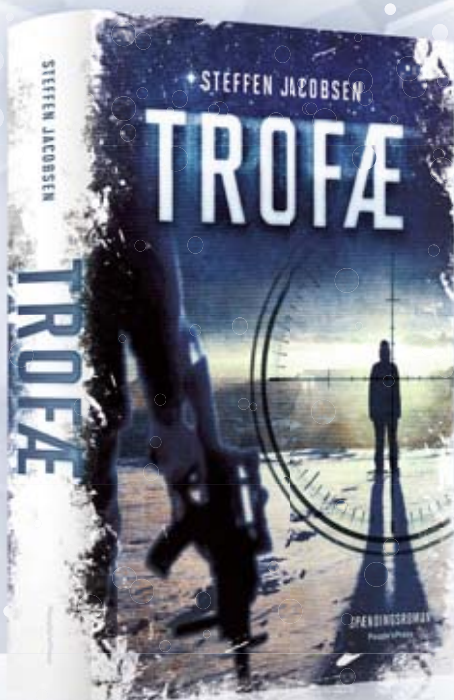
”Ypperligt læsestof!”

★★★★

NORDJYSKE STIFTSTIDENDE

En illusionsløs og stærkt underholdende beretning om en verden, hvor de bedste dopede sig og resten overlevede.

”Det buldrer af spænding og nerve i ny bog af Steffen Jacobsen. Man bliver totalt opslugt.”

★★★★★ EKSTRA BLADET

”Jeg kan ikke huske, hvornår jeg sidst sad ved min glødende brændeovn, mens jeg drak skolhed te, og alligevel fik gåsehud gang på gang. *Dødesporet* er simpelthen bundsolidt krimi-håndværk.”

— WEEKENDAVISEN

Denne gang er Nina Borgs eget liv i fare, og det går op for hende, at sagen har forbindelse til tre unge mænd fra Manila.

NATIONEN

9
ud af
10

spiser kød til aftensmad mindst hver anden dag. Mænd spiser mere end kvinder, og folk bosat i Jylland spiser hyppigere kød end københavnere.

3.489

kroner bruger en hovedstadsfamilie årligt på **vin**, mens en nordjysk familie i gennemsnit bruger 1.930 kroner.

7,8%

af det samlede fødevarer salg i Danmark er **økologisk** – det er det højeste i verden.

BØRN I DANMARK får færre **lomme penge** end børn i Norge og Sverige. Børn på 12 år får i gennemsnit 147 kroner om måneden i Danmark, mens de får hele 270 kroner i Norge.

25%
af danske par skændes jævnligt om penge.

22%
af danskerne er trætte af deres job.

I DE SIDSTE 10 ÅR er danskernes gæld vokset støt. Hver dansker skylder i gennemsnit **480.000 kroner**. Når det sættes i forhold til den disponible indkomst, hører de danske husholdninger til de mest forgældede i verden.

DANMARK HAR SIDEN 2001 haft den **næststørste stigning af ulighed blandt vesteuropæiske lande**. Siden 2002 har de 10 procent rigeste danskere haft en indkomstfremgang på mere end 100.000 kroner, mens indkomsten for de 10 procent fattigste danskere er lavere i dag end i 2002.

DE SYV MEST DYRKEDE sportsaktiviteter blandt voksne er alle **individuelle**: vandring, jogging, styrketræning, gymnastik, aerobic, svømning og cykelsport.

90 %

af den danske befolkning er **etniske danskere**. Hver tredje dansker mener, at vi er for tolerante over for herboende muslimer (som udgør 3,8 procent).

97 %

af de danske børn mellem tre og fem år går i **børnehave** eller tilsvarende.

DANSKERNE
DRIKKER I
GENNEMSIT 3-4
KOPPER KAFFE
OM DAGEN

3,4 %

af danskerne vil gerne **dø på et hospital**, men 48 procent gør det.

3 ud af 4

danskere peger i dag på sig selv som **moralsk forbillede**, mens traditionelle autoriteter i samfundet som præster, politikere og lærere spiller en mindre rolle.

27 %

af danskerne har **råbt ad andre** i trafikken inden for det seneste år. 31 procent er **blevet råbt ad** af andre i trafikken.

Alder er ikke nogen hindring for kærlighed. I 2011 var den ældste danske brud **89 år**.

DANMARK ER DET LAND i verden, hvor færrest – 5 procent – finder det vigtigt at **opdrage deres børn til at arbejde hårdt**. Langt flere danskere synes, at det er vigtigere at lære deres børn værdier som selvstændighed, ansvarsfølelse, tolerance og respekt for andre.

TEKST METTE WALLACH
OG RASMUS PALLUDAN
ILLUSTRATION OG FOTO:
OLLANSKI OG CAROLINE
WIMMER

HYPPIGSTE DØDSÅRSAG KRÆFT

Navn: Tina Pernille Feldt
Alder: Tina blev 40 år. Hun døde i august 2012, otte måneder efter dette interview
Beskæftigelse: Førtidspensioneret lægesekretær
Bopæl: Charlottenlund

Jeg kan lige så tydeligt huske, at jeg var inde i byen for at købe nogle støvler. Jeg lyttede til min telefonsvarer, hvor min læge havde lagt en besked. Han sagde, at resultatet af min test ikke så så godt ud. Jeg ringede tilbage med det samme. Det var den tredje november 2010. Det begyndte med en lungebetændelse, og så gik der kun en uge, før jeg var erklæret dødsens hamrende syg.

Der stod noget om uhelbredelig lungekræft på en seddel inde på hospitalet. I starten virkede det så voldsomt, at det var uhelbredeligt. Jeg spurgte dem, om de ikke kunne kalde det noget andet, fx 'kronisk lungekræft'.

Skulle jeg fortælle det til ungerne? Jeg ville ikke sige det, før jeg vidste noget, men da det stod klart, så måtte vi hive fat i dem en lørdag formiddag. Vi sad inde i sengen, og jeg fortalte dem, at jeg havde kræft, og så brød de sammen. Det gjorde vi alle sammen.

Det ændrer jo ens syn på mange ting. Det kan godt virke lidt klicheagtigt, men jeg sætter pris på at vågne om morgenen, dufte, at gå en tur i skoven og føle. Jeg er blevet bedre til at nyde. Og jeg gider slet ikke gå op i små ting, som at toiletbrættet er slået op. Vi har lige været i London med ungerne. Det er sådan nogle ting, jeg gerne vil opleve med mine børn. Jeg ved, at jeg er uhelbredeligt syg, men jeg vil ikke acceptere, at jeg ikke skal være her, så jeg håber, at der kommer en metode til helbredelse.

Statistikkilde: Sundhedsstyrelsen,
Dødsårsagsregisteret 2010

GENNEMSNITSALDER FØRSTEGANGS- FØDENDE 29,0 ÅR

Navn: Mette Heide Sørensen

Alder: 29 år

Beskæftigelse:

Tv-produktionsarbejder

Bopæl: Charlottenlund

Det er spøjst at have et andet menneske inde i maven. Jeg ved ikke præcist, om det er en dreng eller pige, og det vil jeg heller ikke vide. Men da vi var til scanningen, kiggede Thomas, og han mente, at han kunne se et eller andet. Men det kan jo være, at det var noget helt andet. Hvis man ser et billede af fostret nu, er det allerede helt udviklet. Det skal bare vokse sig lidt større. Det er et lille menneske.

Det bliver spændende at se, hvilken person der kommer ud af mig og Thomas. Jeg håber, at barnet kommer til at have den indre ro, som jeg selv synes, at jeg har. Det er vigtigt at hvile i sig selv og ikke skulle leve op til andet end det, man selv ønsker.

Mette fik sønnen Enzo, og halvandet år senere endnu en søn. Mette skal ikke have flere børn. 'Den her familiestørrelse er meget passende,' siger hun.

Statistikkilde: Statistikbanken, Danmarks Statistik, 2012

GENNEMSNITLIG PENSIONSALDER 63 ÅR

Navn: Dieter Christian Petersen Johannsen

Alder: 63 år

Beskæftigelse: Pensioneret lærer

Bopæl: Bylderup-Bov

Overgangen fra lærer til pensionist var meget let. To af mine børnebørn var små, og når de var syge, kunne 'Opa' blive ringet op kvart i syv og spurgt, om han kunne komme og passe.

I dag er jeg heller aldrig i tvivl om, hvad jeg skal lave. Derhjemme har jeg nemlig sådan en seddel liggende, hvor der står, hvad der skal laves her og nu – kurzfristig. I den midterste kolonne står der, hvad der skal laves de næste par måneder – mittelfristig – og i den tredje kolonne kommer de ting, der skal laves inden for et år – langfristigt. Den seddel fører jeg så ajour en gang om ugen, så jeg om morgenen ikke skal spekulere på, hvad jeg skal lave.

Jeg har altid engageret mig i foreningslivet. Jeg har siddet i børnehavedudvalg og i byrådet. Jeg har været formand for teknisk udvalg, og nu har jeg så mit fritidsjob her i Sozialdienst Nordschleswig – som er en del af det tyske mindretal. Så jeg står stadig tidligt op. Nu arbejder jeg bare i et lidt roligere tempo. Når jeg har været et sted henne om formiddagen, kan jeg jo godt ligge og læse lidt, og efter kaffetid kan jeg så gå i haven.

Jeg tænker tit på, om jeg på et tidspunkt skal trappe helt ned med arbejde. Min kone siger, at jeg jo kan gå til ridning eller golf. Men jeg ved ikke, om jeg kan leve med pludselig kun at være derhjemme.

Statistikkilde: Brancheorganisationen Forsikring og Pension.

Pensionsalder dækker over det, der officielt kaldes tilbagetrækningsalder, det kan fx også være at gå på efterløn.

GENNEMSNITSALDER KVINDER 41,3 ÅR

Navn: Charlotte Roest

Alder: 41 år

Beskæftigelse: Konditor

Bopæl: Tappernøje

Jeg har levet et halvt liv, og jeg har halvdelen tilbage. Jeg har været ude for rigtig mange hårde ting, og jeg håber, at den sidste halvdel af livet bliver lidt nemmere.

I 2008 blev jeg pludselig naturligt gravid for første gang nogensinde. Men Zackarias døde ved fødslen, og der røg jeg helt i kælderens. Jeg gik totalt ned. Men jeg var ikke til psykolog eller noget. Jeg klarede det selv. Jeg vidste, at jeg bare skulle have en ny baby, ellers ville jeg aldrig blive normal igen. Men Jan ville ikke. Måske turde han ikke. Jeg sagde til ham: 'Enten er du donor, ellers finder jeg en anden'. Så snakkede vi ikke mere om det.

Jeg var så langt ude, at jeg overvejede at stjæle et barn. Jeg havde gået og opbygget en masse kærlighed under graviditeten, men hvor fanden skulle jeg gøre af al den kærlighed, når drengen var død? Jeg havde fået knald i låget, hvis jeg ikke var blevet gravid igen og havde fået Rosalina. Hvis jeg ikke havde haft mine to andre børn undervejs, så var jeg sgu hoppet ud fra noget højt. Men min kærlighed til de store børn gjorde, at jeg kunne klare mig igennem, indtil vi fik Rosalina. Det er kun et år siden, at jeg igen er kommet op til et sted, hvor jeg kan trække vejret.

Statistikkilde: Statistikbanken, Danmarks Statistik, 2011

Byens bedste

Croissanter

2 stk.
10,-

Chokolade Croissant

Smør Croissant

Folk på farten fortjener en god jul

Stor
friskbrygget
Café Latte

+20,-

Ved køb af tilbuddet

Tilbuddet gælder fra d. 2 december til og med d. 29. december 2013

GENNEMSNITLIGT ALKOHOLFORBRUG FOR MÆND 9,8 GENSTANDE OM UGEN

Navn: Nabil Ben Chaabane

Alder: 34 år

Beskæftigelse: Byudvikler

Bopæl: Frederiksberg

For mig er alkohol primært øl og hygge med vennerne. Man løsner op, man slapper af. Det er ligesom i Carlsbergreklamen. En øl kommer på bordet, og så åbner det op for samtalen. Det er jo ikke, fordi man ikke kan have de samme samtaler uden alkohol. Der er bare noget hyggeligt ved at stille sig op en fredag eftermiddag sammen med sine venner og drikke en *sixpack*.

I Danmark bliver vi jo alle sammen alkoholikere som 14-årige. Jeg har allerede indrømmet over for mig selv, at jeg drikker den der håndbajer lidt for hurtigt – og der var faktisk også alkohol indblandet, da jeg mødte min nuværende kæreste. Vi var kampstive begge to. Men når jeg besøger min familie i Tunesien, siger jeg ikke, at jeg drikker. Det kan godt være svært at dyrke sin indre alkoholiker i et land som Tunesien.

Jeg snakker tit med mine udenlandske venner i Danmark om, at det er noget underligt noget, at så meget social interaktion afhænger af øl. Det er jo primært øl her i Danmark. De fleste udlændinge kan godt følge med på rødvin, men den mængde øl, som danskere indtager, er jo helt sindssyg.

Statistikkilde: Alkohol i Danmark,
Statens Institut for Folkesundhed, 2008

HYPPIGSTE BOPÆL BYOMRÅDE

Navn: Nicolas Schmidt

Petersen

Alder: 6 år

Beskæftigelse:

Folkeskoleelev

Bopæl: Holbæk

Jeg kan godt lide at bo i byen, fordi mine storebrødre bor her. Og man skal ikke køre så langt, når man skal hjem til sine venner, eller hvis man skal lave noget. Jeg går til judo og i biografen.

Sidst var vi inde at se 'Vilde Rolf'. Han kan smadre et helt hus. Han var fanget i et computerspil, og dér gad han ikke være inde mere. Han var ked af, at han skulle smadre alt, og han ville gerne være omvendt. Det var en Disney-film. Den var nice. Mine brødre var også med inde at se filmen, men far var ikke med.

Min fætter bor ude på landet, men der gider jeg ikke bo. Der er grise og får, men ingen butikker. Jeg gider ikke have får. Får er for pattebørn. Så vil jeg hellere have en tiger.

*Statistikkilde: Statistikbanken,
Danmarks Statistik, 2012*

MEST POPULÆRE PIGENAVN FOR NYFØDTE **IDA**

Navn: Ida Volsgaard Kristensen

Alder: 10 måneder

Bopæl: Vind

Christina Volsgaard Kristensen (Idas mor): Jeg faldt for navnet, fordi det er et gammelt navn. Jeg kan godt lide den hyggelige stemning, der er ved det gamle. Der er noget hjemligt og roligt over det. Der er noget sjæl over det i modsætning til ny indretning for eksempel. Ny indretning er ofte meget kold. Det var også derfor, vi faldt over stedet her, som er en nedlagt landejendom.

Jeg har ikke noget imod udviklingen, men jeg kan godt lide at videreføre nogle værdier fra min egen opdragelse. Både Karl og jeg er opdraget i indremissionske hjem, så det er også noget, vi giver videre til vores børn.

Vi kommer i missionshuset og kirken i Sørvad, og vi tager børnene med, så ofte som det kan lade sig gøre. Vi synger kristne godnatsange om aftenen. Blandt andet synger vi 'Nu lukker sig mit øje', som vi begge selv har fået sunget af vores forældre som børn. 'Nu lukker sig mit øje, Gud Fader i det høje, i varetægt mig tag! Fra synd og sorg og fare din engel mig bevare, som ledet har min fod i dag!'

Statistikkilde: Statistikbanken, Danmarks Statistik, 2010.

I den seneste opgørelse fra efteråret 2012 er navnet Sofia nummer et og Ida nummer to.

MEST ALMINDELIGE ALDER AT BLIVE SKILT FOR MÆND **45,85 ÅR**

Navn: Erik Øster

Alder: 45 år

Beskæftigelse: Specialskolelærer

Bopæl: Grønbjerg

Vi var vel egentlig vokset fra hinanden. Vi var kommet til et sted i livet, hvor ungerne var blevet store, og vi skulle til at leve sammen som et par igen. Fra vi var 25 til 40 år, stod den på børn, karriere, hobbylandbrug, en masse bestyrelser og fodboldklubber og alle de ting, som man gør, når man har gang i det hele.

Det var i overgangen fra børne- og arbejdsliv til nu, hvor vi skulle til at ride på bølgen, at vi fik tid til eftertanke. Vi kom til at kigge på hinanden og tænke: 'Uh!, der mistede vi vist hinanden undervejs'.

Vi trak den længe, før vi tog beslutningen. Vi sad og skulede til hinanden hen over middagsbordet, men nu er beslutningen taget, og livet skal sparkes i gang hver for sig. Det er ikke sådan lige til, for jeg har tænkt 'vi' i 25 år, og nu skal jeg tænke 'jeg' igen.

Statistikkilde: Statistikbanken, Danmarks Statistik, 2011

HELMIG

LIVE 2014

28. februar T-HANSEN ARENA, **FREDERICIA** (billetnet.dk)
1. marts BLUE WATER DOKKEN, **ESBJERG** (billetten.dk)
7. marts NRGI ARENA, **AARHUS** (billetlugen.dk)
14. marts ODENSE IDRÆTSHAL (billetnet.dk)
15. marts HELSINGØR HALLEN (billetlugen.dk)
21. marts FORUM **HORSSENS** (billetlugen.dk)
22. marts AALBORG AALBORGHALLEN (billetnet.dk)
28. marts KULTURCENTER LIMFJORD, **SKIVE** (billetnet.dk)
29. marts ARENA NORD, **FREDERIKSHAVN** (billetten.dk)
4. april FALCONER SALEN, **KØBENHAVN** (billetlugen.dk)
5. april FALCONER SALEN, **KØBENHAVN** (billetlugen.dk)
11. april FALCONER SALEN, **KØBENHAVN** (billetlugen.dk)
12. april FALCONER SALEN, **KØBENHAVN** (billetlugen.dk)

KASHMIR

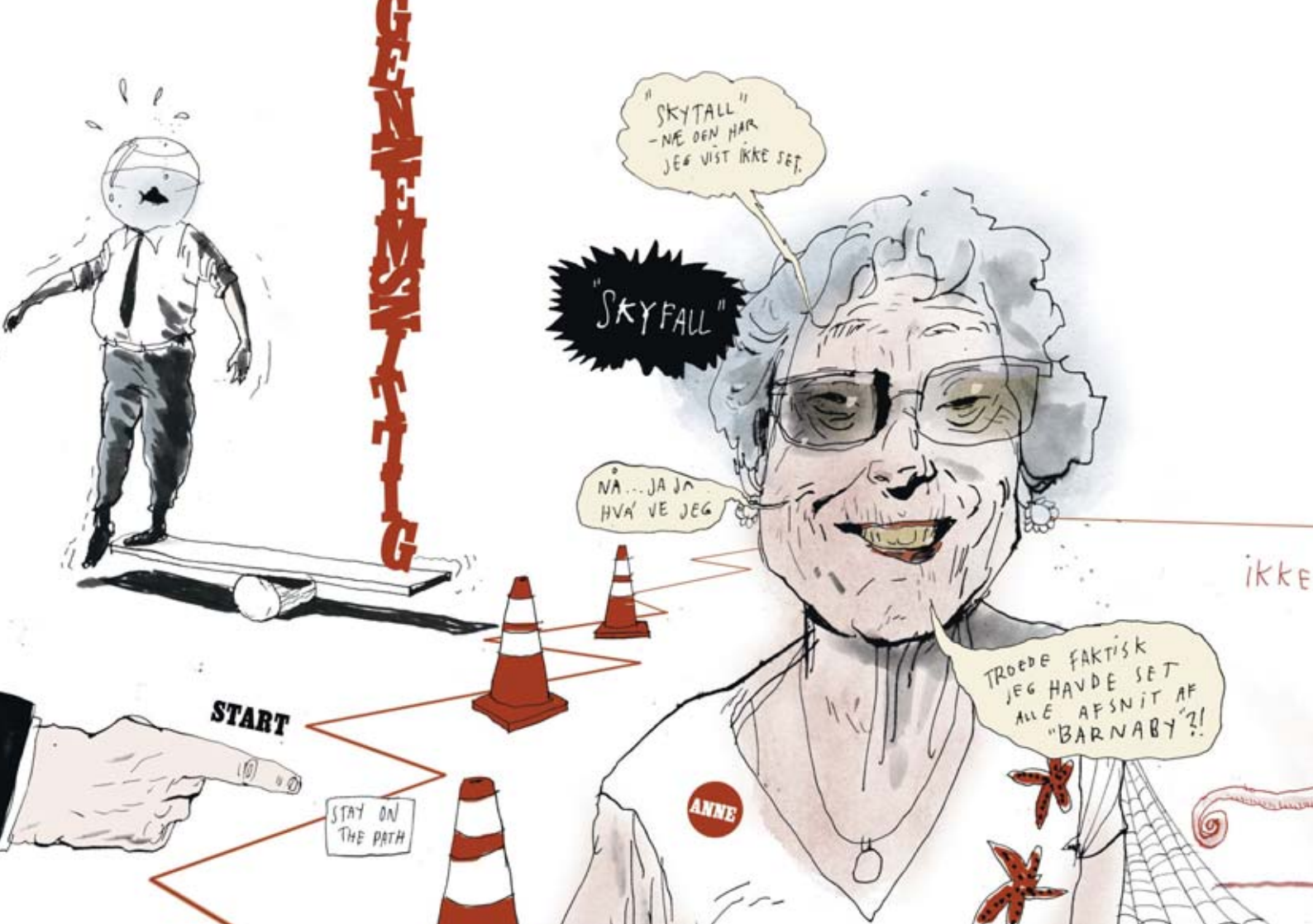
- 30.1. GIMLE, ROSKILDE.....WWW.BILLETUGEN.DK
31.1. KULTUR OG KONGRESCENTER, RINGSTED.....WWW.BILLETNET.DK
01.2. KULTURVÆRFET, HELSINGØR.....WWW.BILLETEN.DK
06.2. GJETHUSET, FREDERIKSVÆRK.....WWW.BILLETEN.DK
07.2. POSTEN, ODENSE.....WWW.BILLETUGEN.DK
08.2. BORGERFORENINGEN, SVENDBORG.....WWW.BILLETUGEN.DK
13.2. VOXHALL, AARHUS.....WWW.BILLETUGEN.DK
14.2. MUSIKTEATRET, VEJLE.....WWW.BILLETUGEN.DK
15.2. STATSKOLEN, SØNDERBORG.....WWW.BILLETUGEN.DK
20.2. SKRÅEN I NORDKRAFT, AALBORG.....WWW.BILLETUGEN.DK
21.2. FERMATEN, HERNING.....WWW.BILLETNET.DK
22.2. TOBAKKEN, ESBJERG.....WWW.BILLETNET.DK
29.2. STARTS, VORDINGBORG.....WWW.BILLETNET.DK
01.3. VEGA, KØBENHAVN.....UDSOLGT
02.3. VEGA, KØBENHAVN.....WWW.BILLETUGEN.DK

TINA DICKOW

the other side tour continued

- 02.05. RINGSTED KONGRESCENTER www.billetnet.dk
03.05. PORTALEN, GREVE www.billetnet.dk
04.05. ODENSE KONCERTHUS www.billetnet.dk
07.05. FREDERICIA TEATER www.billetten.dk
08.05. MUSIKTEATRET HOLSTEBRO www.billetnet.dk
09.05. ARENA NORD, FREDERIKSHAVN www.billetten.dk
10.05. KULTURCENTER LIMFJORD, SKIVE www.billetnet.dk
21.05. MUSIKHUSET, AARHUS www.billetlugen.dk (FÅ BILLETTER)
22.05. KULTURVÆRFET, HELSINGØR www.billetten.dk
23.05. FALCONER SALEN, KØBENHAVN www.billetlugen.dk (FÅ BILLETTER)

TEKST RASMUS PALLUDAN / ILLUSTRATION RASMUS MEISLER

TAL TIL MIG

- Nåh! Fuck! Tjener den gennemsnitlige danske mand virkelig 18.000 om måneden efter skat? griner filosof Anders Fogh Jensen.

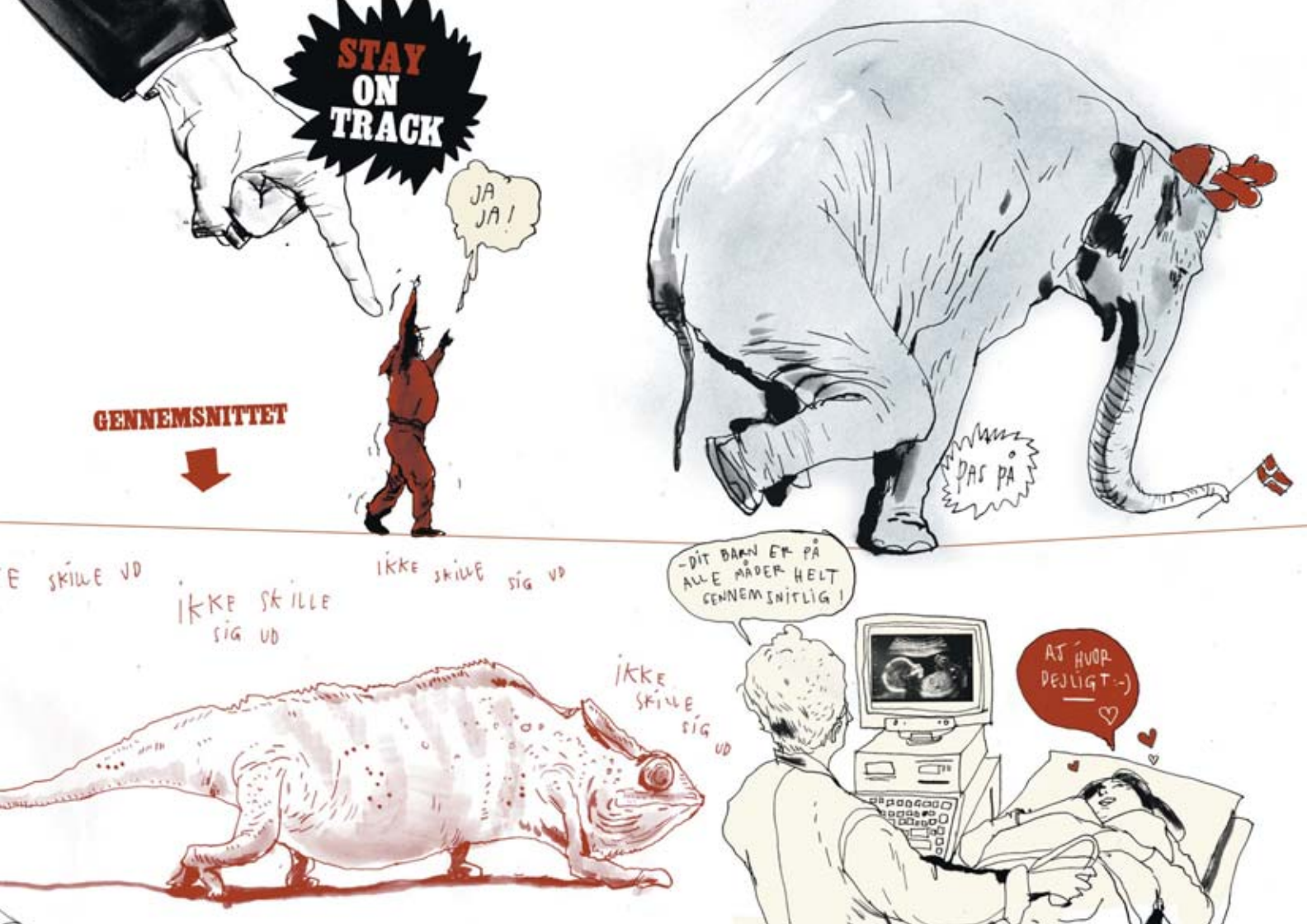
Han sidder i Larsbjørnsstræde i indre København på sin faste arbejdscafé, Next Door - en af byens små, trendy cafeer, der højst sandsynligt ikke appellerer til gennemsnitsdanskere.

Han uddyber hurtigt:

- Ja ... du kan se, at min første tanke, da jeg hørte lønstatistikken, var, at jeg selv tjener under gennemsnittet. Det vil man jo helst undgå. Når vi danskere læser gennemsnitsstatistikker, vil vi på den ene side være normale og på den anden side være lidt bedre end gennemsnittet. Det er et paradoks, fortæller filosofen, der mener, at gennemsnitsstatistikker er blevet vigtigere for os siden årtusindeskiftet. Simpelthen fordi vi skal have hjælp til at finde retning i livet.

Tidligere var normerne for, hvornår man lever det gode liv, og hvornår man er tilstrækkelig, tegnet tydeligere op, men vi har over tid haft travlt med at frigøre os fra disse. Emma Gad skal ikke fortælle os, hvornår vi er høflige. Småborgerligheden skal ikke diktere, om vi må gå i byen med vennerne, selvom vi er i et ægteskab. Biblen og dens 10 bud er i højere grad en støvsamler på bogreolerne landet over end en vejviser i livet. Så tilbage står vi danskere i det, som Anders Fogh Jensen kalder en 'orienteringskrise'. Vi er kort sagt forvirrede.

- Derfor bruger vi statistikkerne til at finde ud af, om vi er gode nok. Hvis jeg for eksempel ikke længere kan blive mand ved at følge en skabelon, men i stedet selv skal finde ud af, hvad en mand er, og hvornår man er mand nok, så søger jeg statistikkerne i et forsøg på at få lidt pejling. 'Har jeg haft nok sexpartnere i mit liv?' kunne jeg spørge. Vi er i stigende grad begyndt at orientere os efter gennemsnittet, siger Anders Fogh Jensen.

Hvis du er som gennemsnittet, vil du sikkert læse statistik med interesse. Men hvorfor egentlig? Taler man med de lærde, er forklaringen, at **GENNEMSNIET** kan fortælle os, hvornår vi er *tilstrækkelige mennesker*

Gennemsnittet bliver altså til et spejl, vi bruger til at diagnosticere og analysere vores eget liv. En lignende forklaring giver filosof og hjerneforsker på Aarhus Universitet Joshua Charles Skewes, der har beskæftiget sig indgående med individets forhold til kollektivet. Når vi læser gennemsnitsstatistikker, kan vi sætte vores egen færd i verden på prøve og teste, om vi er gode mennesker. Hvis tallene viser, at man får lavet mere sort arbejde end gennemsnittet, kan man overveje at ændre adfærd og dermed finjustere sin egen moral. Og hvis ens barn er flere timer i børnehaven end gennemsnittet, kan man tænke, at man burde være der mere for de små. Gennemsnitstallene er blevet mere brugbare i vores liv, i takt med at vores netværk af intime relationer - mennesker, vi har indgående kendskab til - er blevet mindre, mener forskeren.

- Alle mennesker stræber efter et godt liv, og vi vil helst have et, der er bedre end de andres. Vi kan bruge vennernes og familiens forventninger

til os som pejlemærker i livet, men den enkeltes netværk af tætte relationer er generelt blevet mindre over tid. Vi kender for eksempel ikke længere bageren, slagteren eller præsten i byen, og når denne ydre cirkel af bekendtskaber mangler, så er der en tendens til, at vi spørger statistikker og tal om hjælp. Vi får i stedet en tæt relation med den fiktive 'gennemsnitsdanser', som vi kan sammenligne os selv med.

Tal kan tale mere direkte til os, end vennerne og familien kan, mener Joshua Charles Skewes. For tal kan give mere konkrete og håndfaste informationer. En ven kan sige, at du bør gå i mindre udfordrende tøj, men det er måske, fordi vedkommende er misundelig på din krop, der er bedre skåret end gennemsnittets. En anden ven kan sige, at du bør have dine børn i børnehaven færre timer om ugen, men det er måske, fordi venen har mindre arbejde, end du har.

Tal kan tale mere direkte til os, end vennerne og familien kan

- Så der kan være mange personlige ting, man skal tage højde for, når man søger vejledning i livet hos vennerne, fortæller Joshua Charles Skewes.

Kan man regne med gennemsnitsdanskeren?

Dette monstrøse talmenneske, gennemsnitsdanskeren, der er skabt ved at koge 5,6 millioner danskeres liv ned til en middelværdi, kommer os altså til undsætning. Men hvem er dette endimensionelle menneske, som vi måler os selv imod? Gennemsnitsdanskeren hedder højst sandsynligt Anne eller Peter. Anne bliver i gennemsnit 81,9 år, mens Peter må tage til takke med 77,9. Gennemsnitsdanskeren kan dog glæde sig over, at gennemsnitslevealderen er stigende. Talmennesket låner årligt fem bøger på biblioteket, ser tv i cirka tre timer om dagen, bor i ejerbolig og har 52 kvadratmeter til sig selv. Gennemsnitsdanskeren har været i seng med ti personer, har en gennemsnitlig indkomst på lidt under 300.000 om året, tager oftest på ferie i Spanien og har sikkert set James Bond-filmen 'Skyfall' (som var den mest sete film i Danmark i 2012).

Er det positivt, at vi måler os selv mod dette ofte tvekönnede middelmenneske? Joshua Charles Skewes bemærker, at man kan stirre sig så blind på gennemsnitsstatistikker, at man bliver ulykkelig, hvis man ligger på den mindst efterstræbelsesværdige side af gennemsnittet. Gennemsnitstal kan give os behov, vi ikke vidste, vi havde.

- Det kan være, at man er glad for det sted, hvor man bor. Man føler ikke, at man mangler noget. Men hvis statistikken pludselig viser, at man har meget mindre plads end gennemsnittet i sit nærområde, kan man føle et mindreværds kompleks, som egentlig slet ikke er nødvendigt.

Men på trods af at vi kan blive skuffede og ulykkelige, hvis vi ligger på den forkerte side af gennemsnittet, er gennemsnitsdanskeren en mere pålidelig målestok end den, Anders Fogh Jensen kalder 'glansbilledet på Facebook'.

- Folk skriver jo kun alt det gode på Facebook. Jeg kan sidde her og skrive: 'I dag udkommer min nye bog!' Og så kan de andre tænke: 'Fuck, mand! Anders er sådan en, der udgiver bøger!' Særligt på de sociale medier kan de selv billeder, vi viser hinanden, skabe følelsen af utilstrækkelighed. Altså ... jeg skriver jo ikke, at jeg rent faktisk har en halvkedelig onsdag på en café, hvor jeg forbereder et foredrag, som det er tilfældet. Så på Facebook er virkeligheden sværere at fornemme end i gennemsnitsstatistikker, fortæller Anders Fogh Jensen.

Det betyder ikke, at statistikker altid er til at stole på. Som eksempel nævner Joshua Charles Skewes et klassisk psykologistudie, der har vist, at op mod 80 procent af danskerne mener, at de er bedre til at køre bil end gennemsnittet. Det er selvsagt en statistisk umulighed. På den måde kan statistikker lyve, hvis personer fejlagtigt tror, at de er bedre end alle de andre.

SCENEKUNST I SPITZENKLASSE

TURNÉNETVÆRKET
FOR VOKSENTEATER

EN DAG FALDER
MANDEN OM OG
LIGGER DØD PÅ
STUEGULVET

OM AT LEVE
VIDERE
UDEN
DEN MAN ELSKER

LOUISE SHOUW TEATER ET ÅR MED MAGISK TÆNKNING

8-9/1 **SVENDBORG** BaggårdTeatret
14-15/1 **AARHUS** Teatret Gruppe 38
6/2 **THISTED** Thy Teater
11-12/2 **HJØRRING** Hjørring Teater
19-20/2 **RANDERS** Randers Egnsteater

TEATER RIO ROSE SORT PÅ HVIDT

19/2 **BIRKERØD** Kulturhuset Mantziusgården
26/2 **HOLBÆK** Holbæk Teater
28/2 **SVENDBORG** BaggårdTeatret
1/3 **HOLSTEBRO** Odin Teatret
3/3 **HELINGØR** Helsingør Teater
8/3 **ODENSE** Teater Momentum
12/3 **HADERSLEV** Teatret Møllen
13/3 **LANGELAND** Lask
14/3 **NYKØBING M** Limfjordsteatret
15-16/3 **AARHUS** Teatret Gruppe 38

MONTAGE-TUR IND
I DANSKHEDEN

MED MUSIK LIGE
FRA RICHARD
RAGNVALD TIL
SHAKA LOVELESS

DET DRAMATISKE UDGANGSPUNKT DEN SOM BLINKER ER BANGE FOR DØDEN

21-25/1 **AARHUS** Katapult
12-15/3 **ODENSE** Momentum
26-30/3 **VALBY** Teater V
2-3/4 **THISTED** Thy Teater
4-5/5 **HOBRO** Teaterkredsen Mariagerfjord

CIRCLE OF ELEVEN LEO

14/1 **NYKØBING MORS** Limfjords Teatret
15/1 **AALBORG** Nordkraft
16/1 **RANDERS** Randers Egnsteater
17/1 **SVENDBORG** BaggårdTeatret
19/1 **HELINGØR** Kulturværftet
20/1 **HOLBÆK** Holbæk Teater
21/1 **ISHØJ** Ishøj Kulturcafé
23-25/1 **VALBY** Teater V
27/1 **HADERSLEV** Teatret Møllen
28/1 **VEJLE** Vejleegnens Teaterforening
30/1 **NÆSTVED** Grønnegade Kaserne Kulturcenter
31/1 **RØDOVRE** Kulturhuset Viften
1/2 **HØRSHOLM** Trommen
2/2 **VÆRLØSE** Kulturhuset Galaksen

TYNGDEKRAFTEN
OPHÆVET!

EN MAND
PÅ EVENTYR
I EN VERDEN
PÅ HOVEDET

ET RUM
DER LEVER
MENNESKE-
KROPPEN
KON
FRON
TERET

HVEM
KONTROLLERER
HVEM?

RECOIL PERFORMANCE GROUP LIVING ROOM

18/3 **RANDERS** Randers Egnsteater
20/3 **VEJLE** Vejle Teaterforening
22/3 **HELINGØR** Kulturværftet
1-5/4 **AALBORG** Teater Nordkraft
7/4 **HOLSTEBRO** Nordvestjysk Teaterkreds
9-10/4 **ODENSE** Teater Momentum
14/4 **BALLERUP** Baltoffen
15/4 **NÆSTVED** Grønnegade Kaserne Kulturcenter

HUSETS TEATER GUD TALER UD

18/2-1/3 **AARHUS** Teatret Svalegangen
4-8/3 **AALBORG** Teater Nordkraft
11-12/3 **HJØRRING** Hjørring Teater
13-14/3 **SVENDBORG** BaggårdTeatret
18-19/3 **THISTED** Thy Teater
28-30/3 **ALLERØD** Mungo Park Allerød
1-5/4 **ODENSE** Teater Momentum

VANVITTIGT &
VEMODIGT
PORTRÆT

MØD
»GUD«
SOM
FAR
PATRIARK
& MENNESKE

DE UDSKØDTE FRA
INDUSTRI-
SAMFUNDETS
BUND

I ET
SMUKT &
POETISK
SAMSPIL

MED
LOSSE-
PLADSENS
KASSEREDE
GENSTANDE

LES SAGES FOUS THE ORPHAN CIRCUS

17-18/2 **AARHUS** Teatret Gruppe 38
20-21/2 **HERNING** Team Teatret
23/2 **BALLERUP** Baltoffen
24-26/2 **ALLERØD** Mungo Park
2/3 **HADERSLEV** Teatret Møllen
4-5/3 **ODENSE** Teater Momentum
7/3 **NYKØBING M** Limfjordsteatret
8/3 **ISHØJ** Ishøj Kultur Café
12/3 **HOLSTEBRO** Odin Teatret
13/3 **NÆSTVED** Grønnegade Kaserne Kulturcenter
15/3 **HELINGØR** Kulturværftet

DON*GNU KVINDE KEND DIT SKAB

4-5/3 **HOLBÆK** Holbæk Teater
6/3 **ROSKILDE** Roskilde Teater
11/3 **BALLERUP** Baltoffen

KRITIKERROST
SKABSDANS

MED FEM
EMINENTE
PERFORMERE

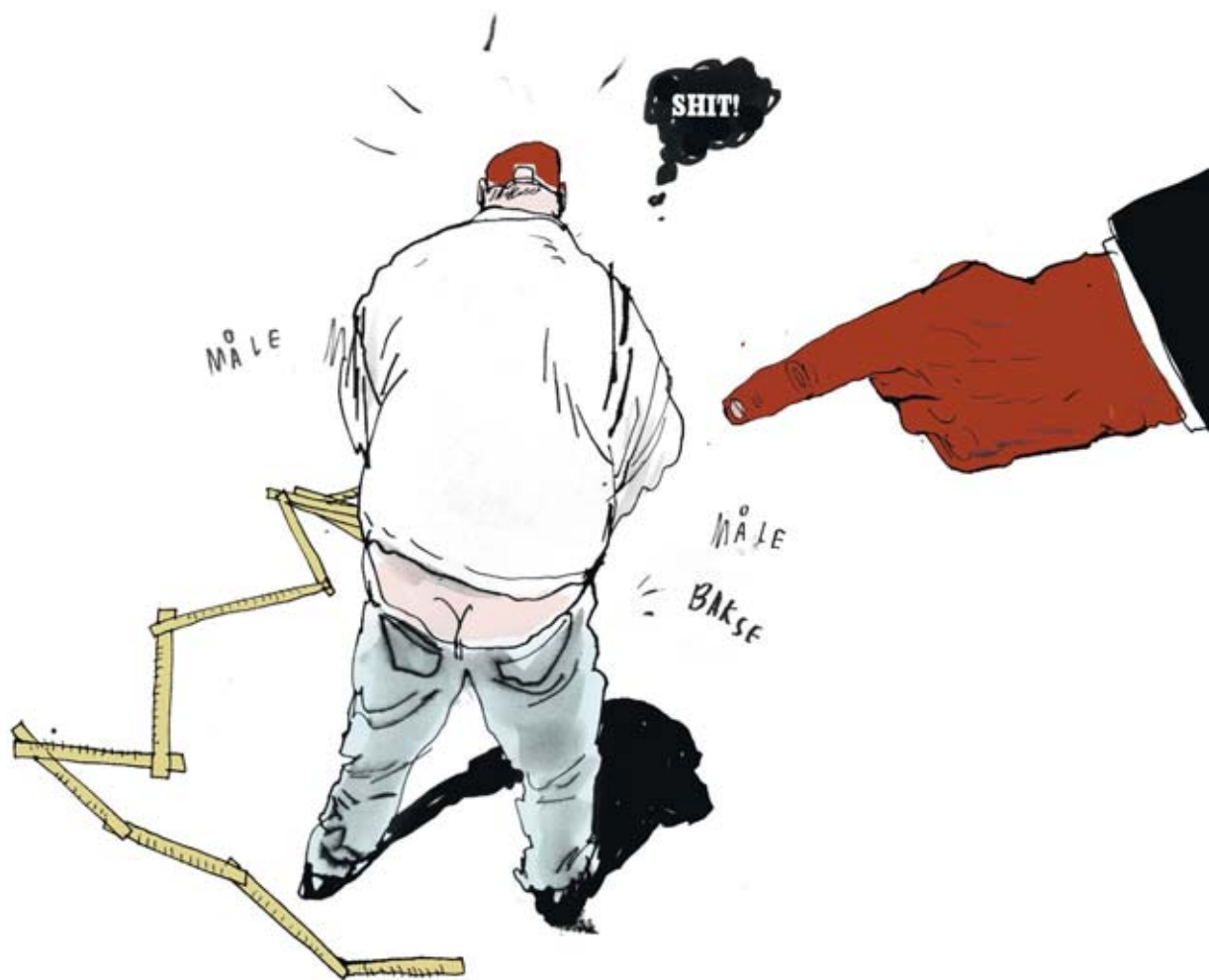

turneteater.dk – tæt på dig

TURNÉNETVÆRKET FOR VOKSENTEATER støttes af Statens Kunstråds Scenekunststudvalg og består af følgende scener landet over:
BaggårdTeatret – Svendborg // Baltoffen – Ballerup // Bora Bora – Aarhus // Esbjerg Teaterkreds // Grønnegade Teater – Næstved // Grønnegades Kaserne Kulturcenter – Næstved // Helsingør Teater // Him-
merlands Teater – Hobro // Hjørring Teater // Holbæk Teater // Horsens Ny Teater // Ishøj Kultur Café // Kulturhuset Galaksen – Værløse // Kulturhuset Mantziusgården – Birkerød // Kulturhuset Viften – Rødovre
// Kulturmaskinen – Odense // Kulturværftet – Helsingør // LaSK – Langelands Selvbestallende Kulturforsyning // Limfjordsteatret – Nykøbing M. // Mungo Park Allerød // Odin Teatret – Holstebro // Odsherred
Teater – Nykøbing Sj. // Performers House & Silkeborg Teaterkreds // Randers Egnsteater // Roskilde Teater // Rudersdal Teater – Birkerød // Skagen Musik- og
Teaterforening // Skråen i Nordkraft // Taastrup Teater // Team Teatret – Herning // Teater i Aabenraa // Teater Katapult – Aarhus // Teater Momentum – Odense //
Teater Nordkraft – Aalborg // Teater og Musik Odsherred – Nykøbing Sj. // Teater V – Valby // Teater Vestvolden – Hvidovre // Teaterforeningen Bornholm // Te-
terkompagniet – Rønne // Teaterkredsen Mariagerfjord // Teatret Gruppe 38 – Aarhus // Teatret Masken – Nykøbing F. // Teatret Møllen – Haderslev // Teatret Sva-
legangen – Aarhus // Thy Teater – Thisted // Trommen – Hørsholm // Vejleegnens Teaterforening // Vendsyssel Teater – Hjørring // Vestfyns Teater – Assens

**STATENS
KUNSTRÅD**
DANISH ARTS COUNCIL

Gennemsnitstal kan skjule en enorm spredning. Alligevel kan gennemsnitstal bruges, og de kan påvirke, om vi føler os lykkelige

Og selv solide gennemsnit som gennemsnitligt boligareal og gennemsnitsløn er ikke altid fyrtårne, der giver danskerne noget sandfærdigt at svømme efter på livets hav, mener økonom Bent Greve, der på Roskilde Universitet underviser i den danske velfærdsstat, herunder hvorfor Danmark er et lykkeligt land. Han plejer at sige i undervisningen, at der engang var en mand på 1,80 meter, som skulle over Varde Å, som har en gennemsnitsdybde på 1,70 meter. Men alligevel druknede manden. Det var selvfølgelig, fordi der er langt dybere i midten af åen end ved bredderne.

- Gennemsnitstal kan skjule en enorm spredning. Alligevel kan gennemsnitstal bruges, og de kan påvirke, om vi føler os lykkelige. Selv hvis man er arbejdsløs i en økonomisk krise, kan man sige til sig selv, at det går okay, hvis man har en god jobprofil sammenlignet med gennemsnittet.

Trampolinen, der hæver os over massen

Så vi danskere stræber altså efter at være bedre end gennemsnittet. Denne konkurrence betyder, at vi også har tendens til at hive folk ned, hvis de hæver sig for højt.

- Det er, som om vi alle ligesom skal være den samme masse, siger Anders Fogh Jensen fra sin plads på café Next Door.

- Se på Lars Løkke Rasmussen og snakken om de der flybilletter. Når

folk bliver sure over, at han flyver på første klasse, er det, fordi han skal være som gennemsnittet. Han skal flyve som os andre. Gennemsnittet bliver et sort hul, der suger det ind, som stikker ud.

Hvordan det?

- Før i tiden så vi mere op til folk. I dag må ingen rage for højt op. Se på udviklingen af quizzer de sidste 20 år. Da jeg var barn, beundrede vi dem, der vidste meget om sommerfugle i 'Kvit eller Dobbelt!' I dag skal vi alle gætte med og sige: 'Arj, jeg er da lige så god som ham der' og 'Jeg kan da også danse som hende i 'Vild med Dans''. Eller 'Jeg kan sgu da også synge som ham i 'X Factor''. Det er, som om beundringen for dem, der er bedre end os selv, lidt er forsvundet.

Så man kan sige, at gennemsnittet er den trampolin, som vi danskere ivrigt hopper på for at hæve os op over massen. Hvis vi falder ud over kanten og falder under gennemsnittet, må vi prøve at kravle op igen. Og som det var tilfældet med Lars Løkke Rasmussen, kan gennemsnittet hurtigt antage karakter af en usynlig tyngdekraft, der suger os tilbage til udgangspunktet, hvis vi har næsen lidt for højt i sky. Hvor lykken fx i USA, som beskrevet i uafhængighedserklæringens *the pursuit of happiness*, er nært forbundet med at være stenrig, så er lykken i Danmark af en anderledes karakter. Vi vil snarere være gennemsnitlige ... og så lige lidt til.

TEST DIN VIDEN OM ANTIBIOTIKA
og vær med i konkurrencen
om 10 gavekort á 200 kr.

www.antibiotikaellerej.dk

MANGE INFEKTIONER GÅR OVER AF SIG SELV UDEN ANTIBIOTIKA

Overforbrug af antibiotika fører til, at bakterier bliver resistente (modstandsdygtige), og vi risikerer, at antibiotika ikke virker, når vi får brug for det.

Følg derfor din læges råd om brug af antibiotika.

Halsbetændelse,
bihulebetændelse eller
mellemørebetændelse

Skal jeg have antibiotika?
I visse tilfælde

Hvad skal jeg gøre?
Spørg din læge til råds.
De fleste bliver raske
uden antibiotika

Lungebetændelse,
nyrebækkenbetændelse
eller meningitis

Skal jeg have antibiotika?
Ja, i langt de fleste tilfælde

Hvad skal jeg gøre?
Bliv undersøgt og følg
din læges anvisninger for
behandling

Forkølelse, influenza
eller bronkitis

Skal jeg have antibiotika?
Nej

Hvad skal jeg gøre?
Bliv hjemme og sørg for
at få hvile og ro

VORES KROP

40%

af danskerne opfatter sig selv som afslappede og har ikke noget imod, at et billede af dem selv i badetøj havner på et socialt medie som fx Facebook.

47%

af den voksne befolkning er overvægtige

60 PROCENT
AF DANSKE
KVINDER HAR
ALDRIG LIGGET
TOPLØSE PÅ
STRANDEN

51%

af danskerne lever deres liv uden at tænke så meget over, hvor længe de lever. 35 procent lever deres liv ud fra en tanke om, at de gerne vil leve længst muligt.

4 ud af 10

har på et tidspunkt været medlem af et fitnesscenter uden at bruge det.

Den gennemsnitlige dansker har sex 1,9 gange om ugen og har været sammen med **10** sexpartnere.

ANTALLET AF
BRYSTFORSTØRRENDE
operationer er fordoblet fra 2008 til 2010. Hver sjette dansker har overvejet en kosmetisk operation. Mændene er mest tilfredse med sig selv, mens hver fjerde kvinde overvejer operation.

GIFTE MÆND har en forventet levetid, der er 7,1 år længere end ugifte mænds.

9%

føler nysgerrighed, når de tænker på døden. 33 procent føler angst. 32 procent skubber tanken helt væk. 11 procent føler ro. 1 procent føler glæde.

TEKST METTE WALLACH
OG RASMUS PALLUDAN
ILLUSTRATION OG FOTO:
OLLANSKI OG CAROLINE
WIMMER

AARHUS TEATER

EFTER AFTALE MED CAMERON MACKINTOSH

VERDENS STØRSTE
MUSICALFÆNOMEN ER TILBAGE

EN PERFEKT GAVEIDÉ

Les Misérables

PRAGTOPSÆTNING MED STIG ROSSEN

PREMIERE 21. MARTS 2014 AARHUSTEATER.DK

at
AARHUS TEATER

FORESTILLINGEN PRODUCERES EFTER AFTALE MED JOSEF WEINBERGER LTD.
PÅ VEGNE AF MUSIC THEATRE INTERNATIONAL OG CAMERON MACKINTOSH LTD.

**GENNEMSNITLIGT
DAGLIGT TV-
FORBRUG 3 TIMER
OG 14 MINUTTER**

Navn: Doris Martha
Damborg Vinther Hansen
Alder: 82 år
Beskæftigelse: Pensioneret
døglejemor
Bopæl: Helsingør

Der er nok mange, som ikke føler sig helt alene, når de kan høre en stemme fra tv'et. Også selv om de måske ikke vil indrømme det. Jeg føler mig aldrig alene, men jeg trænger også til at høre andre stemmer. Der kan sagtens gå en dag, hvor man kun snakker med en eller to i Fakta. Så jeg kan stå i køkkenet og tage opvasken, mens tv'et kører i baggrunden. Det er, ligesom at ungerne er der.

Jeg ser nyheder og alt, hvad der diskuteres, for jeg kommer fra en vidt forgrenet og meget politisk interesseret familie. Clement Kjersgaard kan jeg smadder godt lide. Jeg følger især med i politik og alt, hvad der angår skoler, og kan have diskussioner med mine børn og børnebørn. Så kan mine børn sige: 'Mor, hun er med'.

Nu er jeg så heldig, at min mand ikke kunne fordrage amerikanske film, og derfor har jeg en del film til gode. Det er jeg faktisk glad for nu. Men det er også meget dejligt, når man slukker. Det er, ligesom når man har haft gæster, og de er gået hjem. Så får man fred.

Statistikkilde: Seertal, TNS Gallup
TV-Meter, 2012

Gavegiveri

En, to, tre

Blomstret testet af keramik med potte, to krus og metalsi i en gaveæske med gennemsigtigt låg. 100 kroner. Fås også i grøn.

Drik i strik

Sådan ser det ud når et tekruis lægger sig i trøjen. Lukkes med knap inde i hanken. Kan tages af og vaskes. Også i lilla. 20 kroner.

Amagerhylden ...

... som pyramidehylden kaldes hertilands, kendes siden 1700-tallet. Tigers er fra i år og fås også i sort eller lilla. 100 kroner.

"Herer Pressens Radioavis."

Den ligner noget fra Statsradiofoniens tid, men er en moderne FM-radio med AUX-indgang. Pris: 200 af nutidens kroner.

Et strejf af nostalgi

Beklæd dit teknologi-ikon med dansk bondeidyl eller cigarkasse-tapet. Cover og skin til iPhone 4, 4S eller 5 koster 40 kroner.

Hørerør til taletid

Den gummibelagte Bluetooth-knogle er ideel til kærlige samtaler og afværgelse af kriser. Fås også i lilla og sort. 150 kroner.

Uret siger ikke et pip

Til gengæld kommer en gøg ud og siger kukkuk en gang i timen – hvis du vil have det. Bruger 3 C-batterier og koster 150 kroner.

Få lyden i kassen

Trådløs smartphoneforstærker som også fås i sort eller hvid og koster 100 kroner. Bruger tre AA-batterier.

Pas på! Lyden er løs!

Bluetooth-headsettet giver dig op til 10 meters og 10 timers kabelsalat-, lytte- og talefrihed. 200 kroner. Fås også i sort.

Visselulle

"Nu skal du puttes, lille iPad-skat. Er din nye filtsovepose ikke blød?" Fås i grå, grøn og lilla med ritsj-ratsj-lukning.

Hunden bliver så glad ...

... når solen skinner. Byg en soldrevet hvalp, luftpudebåd, vindmølle, flyver, bil eller slæde med byggesæt til 50 kroner.

En ren foræring

Plejesæt til mænd med kropssæbe, shampoo og to knapformede håndsæber. Det hele i en gaveæske til 30 kroner.

Sæbe i Tigerklæder

Fire glycerinsæber med rose, lavendel, grøn te og jasmin eller 225 gram lavendel-, rose- eller orangesæbe 20 kroner.

Duftlys i glas

Kan du ikke lide lugten i bageriet? Så tænd lyset. Det fås med duft af chokolade, sandeltræ eller vanilje og koster 20 kroner.

Fjeldtøfler

Gå varmfootet over de vinterkolde gulve i sutsko med norsk strik, pelskrave og gummisål i størrelse 37-40. 50 kroner.

TIGER

Det er for vildt

tiger.dk · facebook.com/tigerdanmark

GENNEMSNITLIG ALDER AT BLIVE GIFT FOR MÆND **36 ÅR**

Navn: Martin Teglgaard Rise Christensen

Alder: 36 år

Beskæftigelse: Efterskolelærer

Bopæl: Hou

Jeg mødte Majbritt på netdating. Hun kunne ikke lade mig være i fred. Jeg havde været mig selv i hundrede år og en eftermiddag. Jeg bor i et lille samfund, så det er begrænset, hvem man ser. Efter at være blevet mobbet af kollegerne gik jeg på nettet. Jeg havde lidt berøringsangst og tænkte: 'Virker det nu også?' Men det gjorde det tilsyneladende.

Da vi mødte hinanden, var Majbritt arbejdsløs, så hun kunne lige så godt være hos mig. Så kunne vi se, om det fungerede eller ikke fungerede, og så er jeg ikke sluppet af med hende siden. Da mindstemanden så meldte sin ankomst, var det heller ikke helt planlagt. Men i stedet for at skulle udfylde en masse papirer, så kunne vi lige så godt blive gift. Jeg har tidligere sagt, at man ikke skal få børn, hvis man ikke er gift. Det er sådan lidt en konservativ livsanskuelse, men jeg synes, at det er noget rod med det dér 'dine' og 'mine' børn. Det er meget lettere at være gift.

Statistikkilde: Danmark i tal 2013, Danmarks Statistik

GENNEMSNITLIG DAGLIG TRANSPORTTID **45 MINUTTER**

Navn: Johanna Siiger Ejstrup

Alder: 12 år

Beskæftigelse: Skoleelev

Bopæl: Sdr. Vissing

Bussen ind til skolen i Silkeborg kommer næsten altid lidt for sent. Men det gør ikke så meget, for der er et godt busstoppested. Engang var der en bil, der kørte ind i det, så nu er der kommet et nyt.

Nogle gange læser jeg lektier i bussen. Men ellers slapper jeg bare af eller snakker med de andre. Der er to andre piger herudefra, som også tager bussen, og så er der min lillebror. Vi leger nogle gange sådan en leg, hvor man skal gætte et dyr. En person skal tænke på et dyr og sige tre ting om dyret, og så skal de andre gætte det. Men i dag kiggede vi bare efter gule biler, og så slog vi hinanden, når der kom en gul bil eller en fra Danske Fragt-mænd.

Jeg sidder også tit bare og kigger ud ad vinduet. Der er faktisk mange ting at kigge på. Der er for eksempel et hus fuldt af skrammel, hvor der bor en rigtig venlig mand. Vi kalder ham Guldhandleren, fordi han sælger alt det skrammel, han har. Han bor i en campingvogn ude i haven. Jeg tror, der er alt for meget rod inde i huset. Han har altid en blå kedeldragt på, og når han skal med bussen, sidder han på en plastikstol og venter. Ellers sidder han i haven ud til vejen med sine kattekillinger og nogle øl. Engang spurgte han min lillebror og mig, om vi ville med til juleaften på kroen. Han inviterede også buschaufføren.

Statistikkilde: 'Har vi tid til velfærd?', Gyldendal, 2012, Jens Bonke

Først nu forstår jeg intet
Nyskilt og ulykkelig tager Pernille Højmark i januar 2013 til Buenos Aires for at finde varmen og glæden igen. En spændende, livsglad, morsom, rå og hjertegribende beretning om sangeren og skuespillerens unge år. Og om en rejse, der ikke går som forventet.

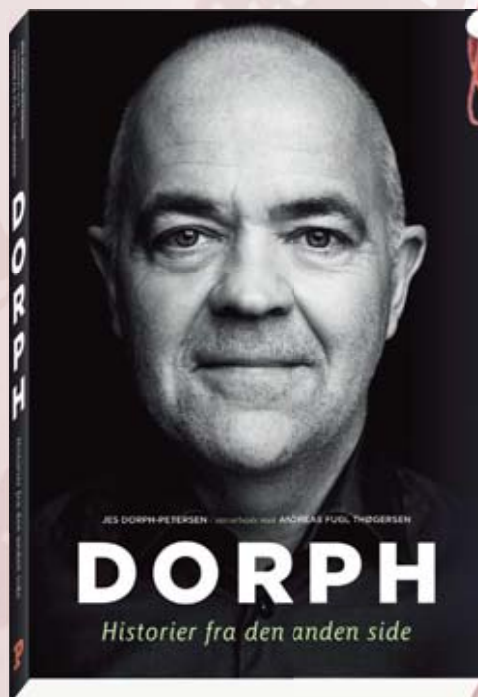

Så skal der leves!

BID LIVET I LÅRET! er et af Karen Thistedes mottoer. Kærlighed, skilsmisser og tab af nære venner, blev en del af hendes eget ofte fortumlede liv, hvor arbejdet var den helt store glæde. Det har været festlige år, men hendes fortælling er ikke kun sjov og ballade.

★★★★★
– EKSTRA BLADET

FORTÆLLINGER *på farten*

Dorph – Historier fra den anden side
En mand midt i livet. Om fest og farver, kærlighed og skilsmisse, ensomhed og misbrug – og om at komme ud igen på den anden side.

♥ ♥ ♥ ♥
– POLITIKEN

Stjerner på himlen

Det blev musikken og de mange fans, der hjalp forsangeren fra Kantis tilbage til livet, efter at han i 2008 på tragisk vis mistede sin elskede kone. I dag har Johnny Hansen genfundet lykken og kærligheden, og han har fået en søn med kæresten Gitte. Den nye tilværelse har skrevet sig ind i bandets repertoire, men har aldrig truet med at slukke stjernerne.

JP/Politikens Forlag

PolForlag

FÅS OGSÅ SOM E-BØGER

POLITIKENS FORLAG

MEST ALMINDELIGE PARTI AT STEMME PÅ **VENSTRE**

Navn: Frede Jørn Tellefsen

Alder: 77 år

Beskæftigelse: Pensioneret landmand

Bopæl: Frederikshavn

Jeg meldte mig ind som 16-årig i Venstres Ungdom i Frederikshavn. De holdt nogle vældigt gode juleballer. Dengang arbejdede jeg som landmand hjemme på min fars pløjemark. Da min far blev syg, overtog jeg gården.

Jeg giftede mig med Birthe i 1960. Hun har også altid stemt Venstre, og hun har været medlem af lokalbestyrelsen i Frederikshavn. Man kan sige, at jeg er opdraget til at være borgerlig. Min far havde en fætter, der var radikal. De kunne diskutere, så det bragede! Tidligere kunne jeg også diskutere politik med folk, men det gider jeg ikke længere. Jeg gør det heller ikke så ofte med Birthe, og når vi stemmer til kommunevalget, spørger vi ikke hinanden, hvad vi stemmer, for det er ikke sikkert, at det er på den samme.

Der er ingen af vores tre børn, der er medlem af et parti. Birthe har prøvet, men det bestemmer de selv. Jeg tror heller ikke, de stemmer på Venstre, men jeg håber det. Jeg tror, den ældste måske er lidt radikal. Jeg kan se, at han diskuterer med sin nevø på Facebook om økologisk landbrug.

Statistikkilde: Folketingsvalg, Danmarks Statistik

GENNEMSNITSVÆGT KVINDER **68 KILO**

Navn: Ellen Kirstine Øllgaard Holm

Alder: 60 år

Beskæftigelse: Efterlønnet social- og sundhedshjælper

Bopæl: Bækmarksbro

Hvis man bare blev større og større og større, ville det være træls, men sådan er det ikke for mig. Jeg synes selv, at jeg kan styre min vægt.

Fodbold er min store passion. Jeg spiller Old Girls for Tangsø Ungdomsklub hele sommersæsonen. Om vinteren går jeg til svømning og i motionscentret hernede. Så længe jeg kan dyrke motion, er det ikke noget problem at holde min vægt nede. Jeg vil gerne have styr på min krop, for hvis man holder sig i gang, så holder man sig også sund og rask.

Når vores familie er samlet, spiller vi altid fodbold, efter at vi har spist. Kjeld, min mand, og næsten alle vores børn og børnebørn er med. Jeg er nok den ældste på holdet.

Statistikkilde: Ugens tal for folkesundhed, danskernes højde og vægt, uge 48/2007, Statens Institut for Folkesundhed

"Krefeld befinder sig i ligaen blandt de bedste." POLITIKEN
 "Giver læseren ophedede, søvnløse nætter." BERLINGSKE
 "Effent og hårdkogt." JYLLANDS-POSTEN

"Velturneret plot og gribende trekantsdrama." BERLINGSKE
 "Fremragende ny Leif Davidsen-thriller." POLITIKEN
 "Davidsen classic." JYLLANDS-POSTEN

Bøger er de bedste julegaver

I den længe ventede
 opfølger *Bridget Jones. Vild med ham*
 er Bridget blevet 51 år, har to børn og muligvis
 en 29-årig kæreste. Hendes søn har fået lus.
 Og Bridget fører stadig dagbog.

Dåseåbneren

Den ligger i stort set alle danske køkkenskuffer. Den er vores direkte adgang til flåede tomater, makrel, tun og kokosmælk. Den er lille og næsten usynlig i skuffen, men har i over 60 år været uundværlig – og *så er det en dansk opfindelse*

På en måde begyndte det hele i 1758, da kongen forærede sin tro kammertjener en nedlagt krudtmølle med tilhørende dam ved Raadvad i Nordsjælland. I takt med industrialiseringen voksede det lille fabriks-samfund ved bredden af den vandrige Mølleå, og efter anden verdenskrig henvendte Raadvad Knivfabrikker sig til designeren Jens Quistgaard og bad ham realisere ideen om en dåseåbner, der var både billig og af høj standard. Han hentede inspiration fra blandt andet en svensk dåseåbner, men mente, at det kunne gøres bedre. Dåseåbnerens form blev forbedret, så den blev mere afrundet, buet og brugervenlig. Samtidig udviklede Raadvadfabrikken, der havde ekspertisen udi rustfrit stål, skæreevnen, så den nyåbnede dåse blev mere regelmæssigt rund i kanten. Men den danske dåseåbner kræver et specielt hånddelag, som er fremmed for dem, der ikke er vokset op med hajfinnen.

SIT TILNAVN
HAR DÅSEÅBNE-
REN EFTER DET,
SOM KNIVBLADET
LIGNER:
HAJFINNEN

BLÅ BOG

Opfundet **1950**.
Mål **Ni centimeter lang**.
Vægt **30 gram**.
Materiale **rustfrit stål**.

DIREKTE FRA SLAGMARKEN
Dåseåbneren udspringer oprindeligt af et stykke amerikansk feltedesign, dåseåbneren P-38 fra 1942, der også har indgået i danske soldaters feltudstyr, og den større variant P-51, der stadig bruges i den amerikanske hær. Navnene associerer til kampfly, men tallene angiver også i millimeter højden på de to åbnere i lommeformat.

FAKTA

Elever på Suhrs Madakademiet testede i 2011 en række dåseåbnere. Med fire stjerner ud af seks kom hajfinnen ind på en tredjeplads. Den blev her fremhævet for sin funktionalitet. Kritikken gik blandt andet på, at den ikke føles så behagelig i hånden som nogle af de nyere mærker.

OM DESIGNEREN

Måske fordi dåseåbneren fra Raadvad er så anonym og enkel, er det ret ukendt, at dens designer, **Jens Quistgaard**, var blandt dem, der i 1950'erne og 1960'erne gjorde dansk design verdenskendt. Dåseåbneren var hans første stykke masseproduceret design. Som ung blev han uddannet billedhugger, men som designer var han

selvlært. Det forhindrede ham ikke i at blive chefdesigner for det amerikanske

firma Dansk Designs, hvor han formede populære serier af brugsting til husholdningen. Hans bestik, kander, gryder, bakker og pebermøller er solgt i milliontal i Europa, USA og Japan.

DÅSEÅBNEREN I DAG – EN TRUET ART

Raadvad Knivfabrikker, der i dag er opkøbt af den internationale finske koncern Fiskars, producerer stadig Jens Quistgaards dåseåbner, men nu uden det firkløverbladsformede hul foroven. Men dåseåbneren er en truet art, for øl- og sodavandsdåsernes pull-ring erobrer hele tiden nyt terræn. Der er nu pull-ring på alle størrelser af konservesdåser, både den lille tomatpuré, tun- og makreldåserne, kokosmælken og de flåede tomaters normalstørrelse.

TEKST LARS DYBDAHL

DESIGNMUSEUM DANMARK

/ FOTO JAMES BATES

Pyntelisten

Bordpynt af træ

Juletræet består af tre dele som sættes sammen, 42 bjælder og en stjerne til den grønne top. Højde 20 cm. Pris 50 kroner.

To i én

Træ med træ på og hjerte med hjerte på til de julepynteglade. Er af stofbeklædt træ og fås også stjerneformet. To for en tier.

Udfoldningstræ

Vil du ikke danse om juletræet? Så spring over – altså over træet. Det er 27,5 cm højt og koster en tier. Fås kun i Tiger.

Få huslys i Tiger

Julen er i hus hos Tiger. For eksempel i et snedækket hus med fuldt blus på til 30 kroner. Det bruger 3 AAA-batterier.

En klemme på manden

Med de her holdere får du altid en mand til bords. Bordkortholdere af keramik som kage-, jule- eller soldatermand 10 kroner.

En tur i karrusellen

Når musikken spiller, bliver hestene helt rundt på bordet og jagter hinandens haler. Spilledåse af træ 60 kroner.

Et barn er født i Betlehem

Josef, Maria, Jesus, Kasper, Melchior, Balthasar, englen og tre husdyr er klar til krybbespil i stalden. Trælegetøj 80 kroner.

Skåret ud i pap

For en tyver kan du stille en hel granskov på julebordet. Det er nemlig prisen for fem Tigerdesignede paptræer i tre størrelser.

Find din gave i mørke

Den cirka 10 cm brede selvklæbende gavesløjfe lyser i alskens farver. Fås også i guld, sølv og bordeaux og koster en tier.

Hjertet på rette sted ...

.. eller nærmere bestemt på gaverne til dine kære. 12 store og 18 små selvklæbende gagemærker 10 kroner.

Oven i hatten

Træk en gave op af hatten, eller rettere nissehuen. Indeni gemmer sig nemlig en gavepose med hank og gavemærke. 10 kroner.

Poser under træet

De blanke poser er 12, 22, 33 og 35 cm høje, og for en tier får du tre af de mindste eller to af de andre i en af de viste farver.

Til husbehov

Har du et indpakkings- eller oprydningssbehov, lægger Tiger gerne huse til. Vores indpakkingsarkitekter har selv tegnet dem, og du kan vælge mellem tre størrelser alt efter hvor meget der skal i før taget løfter sig. 10 kroner stykket.

TIGER

Det er for vildt

tiger.dk · facebook.com/tigerdanmark

GRETE BUDSTED er en kvinde, ligesom 50 procent af den danske befolkning. Og som 665.514 andre danske kvinder bor hun alene. Hun er 54 år, læge og bor fem minutters gang fra sit arbejde på Odense Sygehus. *Men på ét område adskiller Grete Budsted sig markant ...*

TEKST METTE WALLACH / FOTO NICKY BONNE

MARS

ENKELTBILLET *TIL*

Grete Budsted
har blandt andet
boet og arbejdet
i Nicaragua, Thai-
land, Laos og Sri
Lanka. Men hun
er færdig med
at rejse rundt i
verden. Hvis hun
ikke kommer til
Mars, flytter hun
til Aarhus.

Jeg fik simpelthen bare julelys i øjnene, siger Grete Budsted, mens hendes hænder simulerer julelysene ved at åbne og lukke sig foran øjnene.

Hun er i gang med at fortælle om den dag i maj måned, hvor hun første gang læste om den hollandske Mars One-mission, der om 10 år, i 2023, sender fire mennesker til planeten Mars uden returbillet. Grete Budsted kan ikke huske, hvor hun første gang læste om missionen, men hun kan huske, hvad hun tænkte.

- Jeg var slet ikke i tvivl om, at jeg ville med til Mars. Det synes jeg bare var en helt fantastisk idé, fortæller hun, og øjnene bag brillerne får lige så stille julelysene tilbage.

Grete Budsted bor alene i en lejlighed i Odense, hvor hun har slået sig ned, fordi hun er i gang med at videreuddanne sig til speciallæge i infektionssygdomme på Odense Sygehus. Hun kommer oprindeligt fra Sjælland, tog sin medicinuddannelse på Aarhus Universitet, hvorefter hun i over 20 år rejste rundt i Sydøstasien og arbejdede med at fremme sundheden blandt lokalbefolkningen. Hun har nu været hjemme i Danmark i seks år.

For Grete Budsted har tilværelsen altid handlet om at arbejde med noget meningsfuldt og gøre en forskel for menneskeheden. Sådan var det også, da hun skulle vælge uddannelse.

- Jeg ville ud at redde verden. Jeg var meget optaget af ulandsbistand. Så det var det, jeg gik efter, fortæller hun.

Mars var ikke umiddelbart en del af den plan, og derfor blev ansøgningen heller ikke skrevet med det samme.

- Jamen, det var jo en stor beslutning. Og så tænkte jeg også, at jeg var for gammel. Hvis jeg havde været ti år yngre, så havde jeg søgt med det samme, siger hun.

Sommer i Danmark

Og sådan gik sommeren stille og roligt for Grete Budsted. I juni havde hun taget fri for at tage til Nymindesø ved Vesterhavet med nogle venner. Det var her, hun første gang fortalte andre mennesker om Marsmissionen. Men detaljen om, at hun havde haft lyst til at ansøge om at komme med, undlod hun.

I løbet af juli og august tog Grete Budsted på golfhøjskole, var på Ærø med sin far og besøgte venner fra studietiden i Aarhus. Sideløbende fulgte hun med på Mars One-missionens hjemmeside. Hun kiggede på nogle af de andre ansøgere hjemmelavede videoer, som de havde uploadet sammen med en skriftlig ansøgning til projektet. Her var mennesker fra alle lande, i alle aldre og med alle mulige forskellige professioner. Og Grete Budsted fik mere og mere lyst til selv at sende en ansøgning, da ansøgningsfristen nærmede sig i slutningen af august. Men det var først, da hun luftede ideen for sin far, at den endelige beslutning blev taget.

- Min far var overhovedet ikke overrasket over, at jeg kunne finde på det. Jeg har altid været nysgerrig. Jeg har altid været det barn, der gik over vejen, selvom man ikke måtte, og som altid skulle have alle oplevelserne med. Så min far opfordrede mig til at ansøge, siger Grete Budsted og fortæller, at universet altid har tiltrukket hende.

- Mit drømmebillede har ikke været et parcelhus og en lille familie. Det er noget andet, jeg har haft lyst til, og jeg har altid sagt, at hvis jeg kunne få opfyldt et eneste ønske, så skulle det være at møde intelligent

Grete Budsted kan godt lide at læse bøger, der sætter ulighed og uretfærdighed på dagsordenen. Lige nu er hun i gang med 'A Most Wanted Man' af John le Carré.

liv fra andre planeter. For jeg ved, at der må være andre end os. Det kan ikke kun være os i det her enorme univers, siger Grete Budsted. Hun kan huske, at hun som 10-årig så den første månelanding i fjernsynet.

- Det var en stor oplevelse. Men siden da er der jo ikke sket noget, så jeg synes, det er på tide, at vi mennesker udforsker universet igen, siger hun. Hun ved godt, at planen ikke er at lede efter intelligent liv på Mars, men det er da en begyndelse.

- Jeg tror ikke, at der er små grønne mænd på Mars. Men projektet vil være med til at bringe hele ideen om rumrejsen meget mere på dagsordenen. I stedet for at vi sidder her og venter. Det kan vi jo gøre de næste 5.000 år, så vi kan lige så godt tage derud selv og kigge, siger hun.

Efter besøget hos faren var hun til middag hos sin søster og hendes familie. Her blev hun, ligesom hos faren, opfordret til at ansøge. Så det gjorde hun. En aften i august satte hun sig til rette foran sin computer og tændte for webkameraet. Hun var alene og havde ikke fortalt nogen om, hvad hun lavede den aften. Selvom hun lavede videoen om ti gange, kan hun stadig ikke vænne sig til, at der ligger en video af hende på internettet.

Den grønne danske natur

Grete Budsted er godt klar over, at det for mange lyder urealistisk: At kunne komme med i et projekt, der indebærer, at hun skal forlade Danmark og Jorden for altid. Og hun har tænkt på, hvad hun vil savne.

- Jeg kommer til at savne den direkte kontakt med min familie og mine venner. Og så kommer jeg til at savne den danske natur. Mine daglige gåture på Assistenskirkegården eller ned langs Odense Å, siger hun.

Familie og venner vil hun på en Marsekspedition kun have kontakt til via internettet, og naturen på Mars er langt fra den danske, forestiller Grete Budsted sig.

- Mars tænker jeg på som en sten og en ørken. Bestemt ikke noget særligt venligt miljø. Vi kommer jo til at bo i kolonier, hvor der er kunstig ilt, og hvor vi skal have rumdrakter på, når vi skal udenfor. Så det er bestemt ikke noget imødekommende miljø. En sten og en ørken og dårligt vejr, griner Grete Budsted.

Men selvom forestillingen om Mars ikke er tiltalende på den måde, vejer den unikke oplevelse, synes hun.

- Det er jo en kæmpe udfordring. Og turen kommer til at byde på så mange spændende oplevelser. Bare det at være en del af den gruppe mennesker, der arbejder på at få projektet til at lykkes. Det bliver jo helt enestående - i sagens natur.

Hvor er du om 10 år?

- Realistisk set er jeg speciallæge i infektionssygdomme og bosiddende i Aarhus. Men hvis jeg får tilbuddet om at komme til Mars, så siger jeg ja. Også selvom det er en enkeltbillet, siger hun. ☘

Reservejul!

Mange sidder på samfundets reservebænk i julen. Giv et bidrag, så de kan komme på banen igen!

Der findes mennesker i Danmark, som helst undgår julen. Ikke fordi de ikke bryder sig om højtiden, men fordi de ikke kan leve op til familiens og vennernes forventninger om gaver og veldækkede juleborde. Det er de mennesker, der bogstaveligt talt befinder sig på reservebænken i vores samfund. Du kan hjælpe dem på banen igen med et bidrag til Frelsens Hærs julehjælp.

FRELSENS HÆR

**Støt os nu på netbank: 4183-7001568 eller giro: 7001568.
Du kan også donere online på: www.julebidrag.dk**

Hver dag året rundt får hundredvis af mennesker i Danmark hjælp af Frelsens Hær enten på vores væresteder, menigheder, krisecentre, familieværksteder, institutioner og herberg m.m. I 2012 fik knap 8.000 familier julehjælp.

QUIZ OG TEGN

Hvad ved du om din næste. *Hvor godt kender vi egentlig hinanden her i Danmark?* Test din viden

17 procent har

- 1) et tredimensionelt tv
- 2) en foodprocessor
- 3) en robotstøvsuger

22 procent er trætte af

- 1) deres ægtefælle
- 2) deres børn
- 3) deres job

34 procent læser ofte

- 1) madopskrifter
- 2) dødsannoncer
- 3) Ud & Se

40 procent

- 1) har hund
- 2) laver frivilligt arbejde
- 3) ejer en trailer

51 procent lever deres liv uden at tænke så meget over

- 1) politik
- 2) deres påklædning
- 3) hvor længe de lever

61 procent af unge på 16 år

- 1) bor sammen med begge forældre
- 2) festryger
- 3) er på Facebook hver dag

72 procent foretrækker at bo

- 1) alene
- 2) i murstenshus med tegltag
- 3) i et land, hvor vejret er bedre

80 procent af danske par

- 1) har mindst en fælleskonto
- 2) bruger indimellem hinandens tandbørste
- 3) er på et tidspunkt deres partner utro

90 procent

- 1) får lavet sort arbejde jævnligt
- 2) spiller fodbold
- 3) er etniske danskere

DEL DIN FORSIDE MED OS!

*Tegn dig selv på forsiden,
og lad os kigge med.*
Del et foto af din forside på
INSTAGRAM #udogsedig.
Vi viser de bedste forsider i
magasinet til februar – og
de to allerbedste vinder
dunveste fra Fjällräven til
en værdi af 2.000 kroner
per styk. Vinderne får
direkte besked

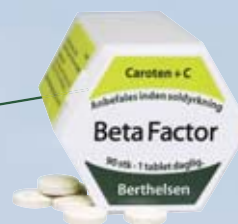
Et sundt liv med Berthelsen...

Efter mere end 35 år på markedet er Berthelsens kosttilskud blandt de mest populære hos forbrugerne. Med en lang række kvalitetsprodukter imødekommer Berthelsen de fleste ønsker og individuelle behov. Berthelsens kosttilskud bidrager til normal funktion af bla.:

SILICA EXTRA

...hud, hår, syn, slimhinder, hjerte, nervesystem og psyke

BETA FACTOR

...dannelse af kollagen: til hud, blodkar, tænder og brusk

CHROM
...blodsukkerniveau

SENIORPILLEN 65+

...12 vitaminer, 9 mineraler og 3 sunde urter tilpasset seniorernes behov

JERN

...immunsystem og dannelse af røde blodlegemer. Reducerer samtidig træthed

E-VITAMIN EXTRA

...beskytter cellerne mod oxidativ stress

KALIUM

... blodtryk, nervesystem og muskler

SELEN

...immunsystem, skjoldbruskkirtel, hår og negle

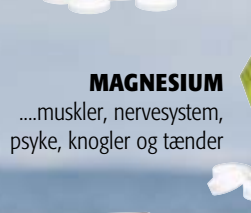
ZINK

...fertilitet og reproduktion, samt hud, hår, negle og knogler

KALK-BALANCE

...vigtigt for knogler og tænder. Nu med både kalk, magnesium, Vitamin D3 og K2

MAGNESIUM

...muskler, nervesystem, psyke, knogler og tænder

MINERALER

...12 vigtige mineraler – styrker kroppens basale funktioner. Kan med fordel tages sammen med Berthelsen Vitamin Complex

VEGETABILSK B-COMPLEX

...alle 8 B-vitaminer i stærk kombination - styrker den mentale ydeevne og modvirker træthed og udmattelse

VITAMIN COMPLEX

...12 stærke vitaminer – styrker kroppens basale funktioner. Kan med fordel tages sammen med Berthelsen Mineraler

Berthelsen serien fås i helsekostbutikker, hos Matas, Føtex og Bilka.

dansk farmaceutisk industri a-s, tlf.: 4486 0550 – Se hele serien på www.dkpharma.dk

Scan og læs mere

DET HANDLER OM DRØMME

Månedens forfatter har i 2013 taget udgangspunkt i én af læsernes drømme. I december har vi desuden bedt Lone Hørslev om at skrive ud fra dette nummers tema om det gennemsnitlige, det normale og det unormale. Herunder kan du få et kig ind i andre læsers drømmeverden. Vil du selv dele en af dine drømme, kan du nå det endnu. Se hvordan på side 66.

DRØMMEN BAG NOVELLEN

Jeg er læge og drømmer, at jeg er på et forladt hospital. Det er gråvejrs udenfor, og verden er gået under, men jeg skal alligevel operere en patient, så jeg bedøver hende, men hun vågner af narkosen. Hun er på min egen alder, og jeg kan se frygten og smerten i hendes øjne. Jeg styrter rundt for at finde nye sprøjter og flere rester narkosemedicin, mens en fare lur, uden at jeg ved, hvad det er. Jeg er selv i livsfare. I mit vågne liv skal jeg **ALDRIG** være narkoselæge.

TURIST

Er krigen normal? Er imiteret krabbekød fra Thyborøn? I dette rejseessay tager Lone Hørslev os med til Beograd. Og fra den serbiske hovedstad ser hun på det *normale* og det *unormale* – og hjem på **DANMARK**

AF LONE HØRSLEV /

ILLUSTRATION HVASS&HANNIBAL

» Jeg har et par gange drømt, at jeg er til en fest i et stort lokale med alle mine venner og familie. Jeg skal på wc, og det eneste toilet, der er, står uafskærmet midt i lokalet. I drømmen ved jeg, at det er helt normalt at gå på toilettet for øjnene af alle de mennesker, men i det sekund, jeg sidder på brættet, går det op for mig, at det er det overhovedet ikke, og så sidder jeg fanget der resten af drømmen.

Jeg lagde min bog i skødet og kiggede ud i mørket, hvor en mand i en orange vest var i færd med at stige ind i en kran. Bogen, jeg havde fået hevet med mig i skyndingen, var langt mere blodig, end jeg egentlig brød mig om, den handlede om rovmord og krig. Om voldtægt og skalpering. *'Der har altid været krig'*, skriver Cormac McCarthy. *'Inden mennesket kom til, lå krigen og ventede på ham. Det ultimative erhverv ventende på sin ultimative udøver'*. Nu lagde jeg den i skødet og kiggede ud i mørket, hvor en mand i en orange vest var ved at stige ind i en kran. Krig. Selvom jeg aldrig selv har oplevet krig, drømmer jeg ret ofte om det. Virkelig ofte. Om ondskab og afmagt og hovedløs flugt, om giftgas og felthospitaler. Måske fordi jeg er ængstelig anlagt, jeg ved ikke. Da jeg for et par år siden besøgte Sarajevo, blev jeg overvældet af, hvor tydelig krigens spor var, hvor synlige arrene fra belejringen var. Hvilket gav mig en følelse af at være tæt på noget, der, som McCarthy siger, altid vil foregå. Og mens jeg prøvede at forestille mig, hvordan det havde været, og forestille mig, hvordan det måtte være at løbe i zigzag over *Sniper Alley*, mens kuglerne fløj om ørene på mig, STORTUDEDE jeg hele vejen hjem

til Holiday Inn. Bosnisk-serbiske snigskytter, der skød ned på befolkningen fra deres skjulesteder. Hvordan det måtte være at krybe sammen i køkkenet, mens hele huset ryster i en regn af granater, og hvordan det måtte være at begrave de døde, der hvor der lige var plads. Hvordan det måtte være at sulte. Åh ja, sult. Faktisk var det først her i flyet, da jeg havde fået sat mig og spændt mit bælte, at det gik op for mig, hvor sulten jeg var. Jeg havde ikke fået mad siden aftensmaden ovre i Thyborøn, noget slankemad (fisk) og noget drænet fromage fraise, der smagte af absolut ingenting. Det var nu omkring 16 timer siden, og hvem ved, hvad man nu om dage kan forvente at få tilbudt i et fly. Undskyld, råbte jeg og fik fat på stewardessen, der kunne fortælle, at de skam tilbød både sandwich og *soft drinks*. Men at kortmaskinen var i stykker, og de kun accepterede kontanter. Jeg sukkede. Stewardessen smilede beklagende, og på den anden side af midtergangen var en ældre mand åbenbart også blevet sulten, for i det samme lænede han sig frem og hev en hotdog op af sin taske. En hotdog med både rå og ristede og syltede agurker, en skarp duft af sennep bredte sig omkring ham, og han spiste den foroverbøjet og grådigt. Jeg kom

► Jeg har drømt nogle gange, at min mor tager mig i hånden for at vise mig, hvordan det er at dø. Vi går igennem en lertunnel, hvor der står en masse på væggene, vi når til enden af tunnelen, hvor der er en port, porten står åben, og inde fra porten kommer det skarpeste hvide lys, og lige inden jeg skal til at gå ind, stopper min mor mig og siger: Så er det vist tid til at gå tilbage.

► Jeg drømte fire-fem nætter i træk, at jeg var på toppen af et uhyggeligt højt bjerg af grønne træer, og jeg blev bare ved med at falde ned gennem træerne, som om jeg fløj hen over træerne, og da jeg nåede ned til bunden, vågnede jeg. Dengang var jeg ikke mere end fire år. Jeg er 24 år nu og kan huske tydeligt, at jeg sov trygt mellem mine forældre.

► Jeg drømmer indimellem om en af mine ekskærester, som jeg ellers ikke skænker mange tanker i løbet af dagen. I drømmen er jeg enten stadig sammen med ham, eller også genoplever jeg en kærestesorg. Når jeg vågner og ser min nuværende kæreste ved siden af mig, er jeg altid lidt ekstra forelsket i ham.

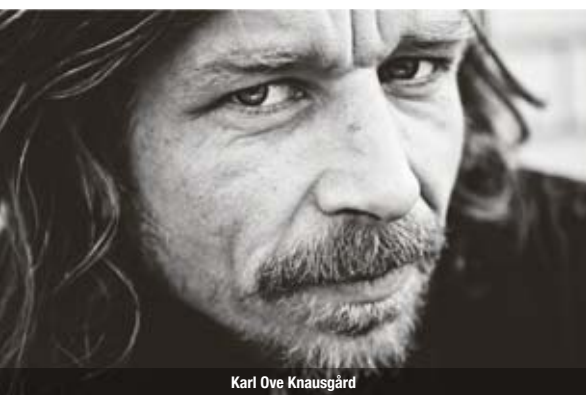
Fandtes der noget bedre end at liste rundt og holde øje med alle de andre? *Ligge på lur, lure, observere, iagttage, glo*

til at tænke på en mand, jeg mødte engang, der havde en hotdog tatoveret på sit lår. Det er en helt anden historie, han besøgte mig i min lejlighed på Frederiksberg, fordi jeg skulle fotograferes til et ugeblad; han parkerede sin motorcykel under mit vindue. Vil du se min sidste *tusch*, sagde fotografen, og da jeg nikkede begejstret, smed han sine bukser på mit stuegulv. Hen over denne her hotdog var der et banner, hvorpå der stod KØBENHAVN. Nu var København et sted, jeg var i færd med at lægge bag mig, hvis ellers det her fly ville lette. Jeg lændede mig helt op mod mit vindue for ligesom at komme så langt væk fra manden og dennes hotdog, som jeg kunne, og udenfor var en mand i orange vest i en kran i gang med at *de-ice* flyets vinge. Jeg ved, det hedder sådan, fordi det blev sagt til os over højtaleren. Jeg ville ønske, jeg vidste mere om fly. Jeg ville ønske, jeg vidste mere om Balkan. Nogle gange kan jeg også blive ked af, at jeg ikke kender navnene på træerne. Eller ordenes oprindelse eller blomsternes navne, når jeg ser blomster. Men jeg er ikke vokset op tæt på træer; jeg er turist i naturen, en turist i sproget, turist i frø og blomster, ligesom jeg er på vej til at blive turist nu hernede i Beograd. Eller forleden i Thyborøn, på fiskeauktionen. Her havde de plantet små skilte i kasserne med fisk og med is i: *Pigvar/Turbot/Steinbutt*. Og tilmed et billede af fisken, så ingen kunne være i tvivl om, hvad det var, man så eller købte. På mit pasbillede ligner jeg en spion. Eller det siger min kæreste i hvert fald. Men det er jeg vel også på en måde. I hvert fald holder jeg af at *udspionere*, i øvrigt et af mine yndlingsord fra min barndom. Fandtes der noget bedre end at liste rundt og holde øje med alle de andre? Ligge på lur, *lure*, observere, iagttage, glo. Rynker i ansigtet fortæller en historie, skudhuller i en bygnings facade en anden. Men hvad er der så omme bagved? Alt det, man ikke kan se. Alt det, man aldrig kommer til at se, hemmeligheder, drømme, og nu kommer jeg til at tænke på de der vaginalkugler, som kvinder kan putte op i skeden for at træne deres bækkenbund, tænk lige på det! Tænk lige på, at de fisk kun koster det halve nede i fiskebutikken, grinede min mor, nu er vi tilbage på fiskeauktionen. Men det ved turistene selvfølgelig ikke noget om, grinede hun og snød

sin næse med noget papir, hun hev op fra sin lomme. Skiltene rakte ind i min erindring om *plancher*. Vage erindringer fra folkeskolen om fisk på plancher, vikinger på plancher, Hitler og Goebbels hængt op (børn skal lære om anden verdenskrig, hvorfor, hvorfor? Det skal de, så de ved, hvad der er op og ned, rigtigt og forkert, så det unormale ikke igen bliver normalt, så brutaliteten ikke bliver normen) på plancher bagest i et klasselokale engang, hængt op med fedtede limstifter, der duftede sødt af marcipan. Fiskeauktionen lugtede mere af klor end af fisk, og hver gang auktionarius bankede med sin stok i det jerngelænder, han stod og lændede sin store tykke mave op ad, løb der en kuldegysning gennem mig, jeg overvejede at købe en haj. Men jeg købte selvfølgelig ingenting, og hjemme spiste vi noget, der hed *surimipind*.

Da jeg landede i Beograd, blev jeg hentet af en mand med grønne togskiner på tænderne. Han var fra mit serbiske forlag og forstod heldigvis, at vi skulle starte med at finde en cafe. Maden var nu *så som så*, men selvfølgelig roste jeg min svineskank med kartofler til skyerne. Jeg kan for resten fortælle, at *surimipinde* er en slags fiskepinde lavet af krabbekød. Eller rettere af 'imiteret krabbekød', som der stod bag på pakken. Det kunne i princippet lige så godt være plastic som fisk, og alligevel spiste vi det, min mor og jeg i Thyborøn. Ensartede pinde med en meget smuk lyserød farve, der vitterlig smagte og havde konsistensen af krabbekød. Og med næsten ingen næring eller kalorier i, min mors kur hedder Dukan. Du. Kan. Ja, du kan spise absurde fiskeprodukter, til du ligner en strikkepind, en fiskepind, du DØR vel ikke af at spise lidt *surimipind*. Spise hestekød, pizzahak, hakkedrenge, serbisk mad, der drypper af fedt og kommer i så store portioner, som var det mad til hærdebrede soldater.

Apropos krig. Manden med bøjlens tandlæge. Dentist. *It's good for business*, sagde han og pegede på de lysegrønne skinner i sin mund. Okay, sagde jeg og smilede tilbage. Han fortalte, at han som syttenårig havde fået valget mellem at gå i krig eller læse til tandlæge. Hvad vil du helst, grave massegrave eller grave rundt i

Karl Ove Knausgård

Liza Marklund

Klaus Rifbjerg

Mød de lysende nye talenter, de populære læsermagneter og de uomgængelige klassikere

Forfatterweb samarbejder med DR Læseklubber, eReolen og Netlydbog

Haruki Murakami

Lone Hørslev

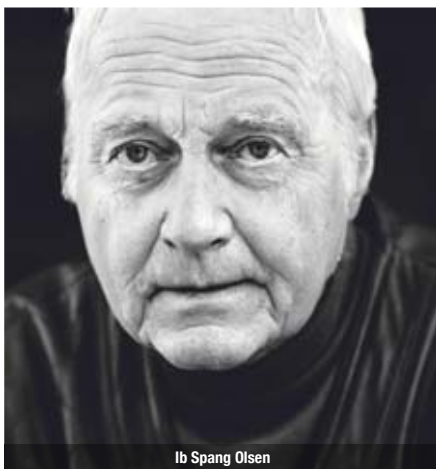
På forfatterweb.dk kan du gå på opdagelse i over 700 portrætter af danske og udenlandske forfattere. Du kan bl.a. læse om Lone Hørslevs liv og opvækst, dykke ned i analyserne af hendes hovedværker og se, hvem hun er beslægtet med

Karen Blixen

Paul Auster

Ib Spang Olsen

Lone Aburas

- » Jeg har et tilbagevendende mareridt (nok gennem 20 år), hvor jeg går på en trappe. Jeg er dog så rædselsslagen, at jeg næsten ikke kan bevæge mig. Der er også andre på trappen, men de kan sagtens gå. Én gang på trappen mødte jeg en ældre kvinde, som sagde til mig, at jeg ikke altid vil være bange. Det var dejligt. I vågen tilstand er jeg ikke bange for trapper.
- » Jeg drømmer ofte, at jeg smadrer min bedste vens bil. Jeg går ud fra klassen midt i en time, griber et bat på vejen og går ud og totalskader bilen. Et tegn på dybe følelser? Kærlighed? Had?
- » Jeg havde som barn en tilbagevendende drøm, hvor jeg står på en meget grøn græsplæne, hvor der er helt sort omkring mig, men græsplænen lyser nærmest op. Jeg kan høre en masse stemmer omkring mig, som siger en hel masse, jeg ikke forstår. Jeg kigger rundt og får så øje på en meget stor sten fyldt med runer. Jeg kommer tættere og tættere på den her sten, selvom jeg ikke vil, og samtidig bliver stemmerne højere og højere, de nærmest råber. Da jeg står foran stenen, stopper stemmerne, og der bliver stille ligesom i en film. Og så vælter stenen ned over mig, og jeg vågnede hver gang badedet i sved.

folks rådne tænder, jeg sagde, at jeg godt kunne forstå, at han havde valgt det. Det havde jeg nok også selv gjort. Tror jeg. For hvad ved man, når man aldrig tilnærmelsesvis har lænet sig op ad en krig. Men som sagt drømmer jeg ofte om krig. Jeg har for eksempel denne her drøm, hvor jeg er læge på et felthospital. Det er gråvejr udenfor, og verden er gået under, men jeg skal alligevel operere en patient, så jeg bedøver hende, men pludselig vågner hun op af narkosen! Hun er på min egen alder, og jeg kan se frygten og smerten i hendes øjne. Det er forfærdeligt. Det er meget arketypisk, sagde tandlægen og rakte mig det lille porcelænglas med tandstikker. Hvad er? Han trækker overlæben op på en måde, så jeg forstår, at jeg har svinekød mellem mine fortænder. Tak, sagde jeg, og jeg styrter rundt for at finde nye sprøjter og mere narkosemedicin, mens en unavngiven fare lurte under det hele. Og jeg ved, at jeg selv er i livsfare. Jeg ved ikke, hvad det betyder. Han nikkede lidt træt, som om han har hørt den historie en million gange før, og sådan er det hele vejen igennem. Måske skulle jeg aldrig have sagt noget. Måske er det ligesom at sige til forældre til et dødfødt barn, at man godt kan forstå deres smerte. Så hellere holde kæft, og da vi efter dette måltid gik ud efter bilen, gik han søgende som en person, der ikke vidste, hvor han skulle hen, som om tilfældige tilskyndelser ledte ham. Men pludselig var den der, bilen, og tandlægen sagde *get in*, og så kørte han mig hen til mit hotel.

I Beograd var foråret kommet. Grønne blade og små lyserøde blomster, der piblede frem som noder i et forårspartitur. I dag var det den første

april, APRILSNAR, og i Danmark havde vi netop haft den koldeste marts i 28 år, og egetræets blade er *fjerlappede*. Det kom jeg pludselig i tanke om, det slog mig med ét som et vedhæng til mindet om plancher. Og havren har bjælder på, skærtorsdag hedder skærtorsdag, fordi Jesus badede sine disciples fødder, og de dermed blev rene, altså *skære*. Jeg kan godt lide at opdage de sammenhænge. For nu er det påske, men i Beograd kunne jeg ikke komme til påskegudstjeneste, som jeg plejer. Jeg luftede ellers ideen for den rødhårede guide, som jeg mødte på torvet, og som tilbød at vise mig rundt. *You want to go to church?* spurgte hun overrasket, som om hun troede, at jeg prøvede at lave sjov. Øh no, sagde jeg, *doesn't matter*, og pigen troede ellers, hun VIDSTE noget om os, altså danskerne. Om vores ugudelighed, og hun vidste i hvert fald, at mændene var nogle splejsede typer, som aldrig kunne klare sig i (nej, hun sagde ikke krig) vandpolo. Jeg prøvede at forestille mig Danmark, som det måtte se ud fra denne pige: en nation af velhavende, smalskuldrede fjällrævenmænd med sokker i sandalerne, og hun vidste endda, at vi var *verdens lykkeligste folk*. Du er heldig, at du er dansker, sagde hun, og *værsgo* sagde hun og slog ud imod to cykler, der var lænket sammen med hinanden og en lygtepæl.

I Beograd kunne man i modsætning til Sarajevo ikke se ret mange spor efter krigen. Det meste var bygget op igen og lappet på, og vi cyklede rundt på byens mange nyanlagte cykelstier i fire, nej, næsten fem timer, og jeg fortalte hende, at hver 12. person i verdens lykkeligste land er på lykkepiller, og hun fortæller,

TVÆRFAGLIG
OG MÅLRETTET
BEHANDLING

Træn dig tilbage i form

Sano styrker dine led, ryg og muskler

Trænger du til at komme godt i gang med at træne, eller har du brug for målrettet genoptræning efter en operation, kan et ophold på Sano hjælpe dig. Vi ved, hvordan du opnår de bedste resultater med netop dine udfordringer. Her er et par eksempler på vores tilbud:

GENOPTRÆNING

Er du nyopereret, eller har du en sportsskade? Hvis du ønsker hurtige forbedringer, så er et genoptræningsophold på Sano noget for dig.

Vi tilbyder dig et specialiseret forløb baseret på den nyeste forskning – individuelt eller på små hold og under kyndig vejledning af vores specialiserede behandlerteam.

SANO

VI STYRKER LED, RYG OG MUSKLER

AKTIVE DAGE I SKÆLSKØR

Et attraktivt tilbud til dig, som ønsker at komme i form på et målrettet og spændende ophold på Sano i Skælskør. Vi afprøver din fysiske funktions-ejne, og vores eksperter udarbejder et personligt træningsprogram til dig.

Du får også en introduktion til nye træningsformer samt viden og vejledning til, hvordan du fortsætter den sunde livsstil, når du kommer hjem.

VI SKABER RESULTATER

Sano kan dokumentere varige resultater. Efter et ophold har vores patienter:

- 49% mere energi
- 79% færre, fysiske begrænsninger
- 18% øget fysisk funktion
- 30% færre smerter i kroppen
- 16% bedre, alment helbred

LANDSDÆKKENDE

Sano har tre afdelinger i landet: Skælskør, Aarhus og Middelfart – alle beliggende i naturskønne områder.

Ring til os på
78 79 00 00

eller læs mere på
sanocenter.dk

ÅRETS FORFATTERE

Anna Grue

Rasmus Nikolajsen

Søren Jessen

Erik Valeur

Pia Juul

Marianne Larsen

Ursula Andkjær Olsen

Svend Åge Madsen

Kim Fupz Aakeson

► Lone Hørslev

» Jeg fortalte hende, at hver 12. person i verdens lykkeligste land er på lykkepiller, og hun fortæller, at under anden verdenskrig blev 60 procent af Beograd ødelagt. *Jo, jo, men jeg siger jo bare, at vi alle har vores at slås med*

at under anden verdenskrig blev 60 procent af Beograd ødelagt. Jo, jo, men jeg siger jo bare, at vi alle har vores at slås med. Og nej, jeg er ikke glad for at gå ind i denne konkurrence på død og elendighed, et kapløb om, hvem der har det værst, alligevel tilføjer jeg, at næsten halvdelen af alle danske ægteskaber ender i skilsmisse. 30 procent af danskerne føler ikke, at de har nogen venner, og gud ved, hvor mange procent af vore gamle der går rundt på kummerlige plejehjem og føler sig alene. Men okay, okay, du vinder, min ven, Beograd er blevet smadret flere gange end nogen anden storby i Europa, og da Nato bombede byen for at få gjort en ende på krigen i 1999, sad min cykelveninde derhjemme og græd af skræk og holdt om sin mor og sin hund.

Vi cyklede forbi helt utrolig mange triste boligkomplekser af beton og gennem denne piges erindringer, hendes barndom i Beograd, hvor hun legede på militærkøretøjerne i Kelemegdan-ska Park, og bagefter fulgte hun mig ind til et studie, hvor jeg skulle deltage i et tv-interview. Interviewet var direkte og skulle vare i (chok!) en hel time. Intervieweren var en mand på min fars alder, *nydelig* og med et blik så rørende åbent, at jeg fik lyst til at fortælle ham alt. Så da kameraerne tændte, talte vi lidt frem og tilbage og især om min bog og lidt om Danmark, og jeg fremturede igen med mine procenter. Ikke fordi jeg er god til det med statistikker. Men han blev ved med at spørge mig om ting, som jeg egentlig ikke vidste. Hvor mange mennesker bor der i Jylland? Hvor mange bøger udkommer der om året? Hvor mange penge bruger I på kulturstøtte? Og så: *Hvordan ser danskerne på serberne?* Jeg stivnede. Selvfølgelig måtte spørgsmålet komme. Jeg prøvede at aflæse hans ansigt. Jeg tror ikke rigtig, danskerne har nogen mening om serberne, sagde jeg omsider, vel vidende at det selvfølgelig var løgn. Men hvad skulle jeg sige? Oh really? sagde han og holdt mit blik fast, indtil jeg rødmede.

Nu er jeg jo ikke ekspert på ... forsøgte jeg, og

jeg tænkte på guidens ord, *du er heldig, at du er dansker*, og rykkede mig nervøst i mit sæde. Jeg anede ikke, hvad jeg skulle sige. Hvad skulle jeg sige? Jeg tror ... sagde jeg så. Jeg tror, at danskerne *generelt* tænker på serberne som *the bad guys*.

Det var, som om tiden gik i stå der i studiet. Han stirrede på mig.

Kameraet snurrede, og lamperne varmede, og jeg kunne næsten mærke, hvordan kameramanden holdt vejret. Intervieweren blev ved med at holde mit blik fast, som om han ventede på, at jeg ville udbryde et befriende APRILSNAR, og så ville vi begge kunne grine, viske de ord ud, som lige nu hang her imellem os. Men jeg sagde ingenting, og så kiggede han ned i den bunke kort, han sad med i sit skød, og blandede dem lidt, før han så op på mig igen. Han så længe på mig uden at sige noget. Okay, sagde han omsider, og selvfølgelig havde jeg lyst til at sige noget, noget positivt, noget om serbisk venlighed, mad, musik, *whatever*, men min hjerne var fuldstændig tom. Vi sad bare her i hver vores orange stol, and *never the twain shall meet*. Tilbage var kun et okay. Og et blik. Og da jeg endelig sad i flyet på vej hjem til Danmark igen, slog jeg mig selv i hovedet over, at jeg ikke havde fundet på noget smartere at sige. I hvert fald krympede jeg mig, når jeg tænkte på dette her blik; det intense øjeblik, hvor jeg så et glimt af sørgmodig foragt i hans ellers så venlige ansigt. 🍀

GIV OS DIN DRØM

Novelleserien er produceret og forfatterne udvalgt i samarbejde med DR.

Du kan læse alle de indsendte drømme på dr.dk/drom

Her kan du også downloade novellen som lydpodcast og læse et interview med månedens forfatter.

Sådan gør du

Skriv kort, maksimum 400 tegn. Du må gerne være anonym.

Sms 'ZZZZ' efterfulgt af din tekst til 1212.

Eller gå ind på dr.dk/drom og udfyld formularen.

LONE HØRSLEV

Debut med digtsamlingen 'Tak' i 2001 og har siden udgivet yderligere fire digtsamlinger og tre romaner, senest 'Sorg og camping' fra 2011. Hørslev skriver desuden sangtekster og synger i duoen Mouritz/Hørslev.

SOCIALDEMOKRATERNE

Hurtigere og bedre tog til alle i Danmark

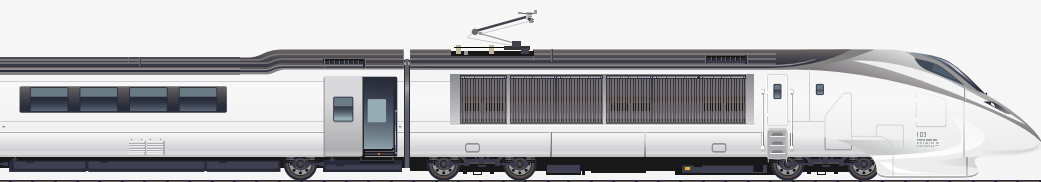
eller

Lav skat til udvalgte olieselskaber

VENSTRE

Olien i Nordsøen tilhører os alle sammen. Men i dag slipper en række udvalgte olieselskaber billigere i skat end andre. Det vil Socialdemokraterne lave om på. Pengene vil vi bruge på hurtigere og bedre tog til gavn for alle danskere. Det vil betyde, at man fra byer i

hele Danmark kan komme hurtigere frem, og det vil fx kun tage to timer at rejse mellem Aarhus og København. Alligevel siger Venstre nej. De vil hellere lade udvalgte olieselskaber slippe billigere i skat og lade togpassagererne vente. Der er forskel på rød og blå i dansk politik.

SOCIALDEMOKRATERNE – BEDST FOR DANMARK

Køb årets Julemærke og hjælp udsatte børn i Danmark...

Køb Julemærket her:

Kop & Kande

Land & Fritid

Støt også via Post Danmarks Mobilporto applikation

Kan også købes på: www.julemaerket.dk · tlf: 33 13 37 45

Scan QR-koden og se videoen, hvor Thomas Evers Poulsen fortæller sin historie

Scan og vind
gaver for 95.000,-

APASSIONATA

MAGISKE OPLEVELSER

Time for Dreams

Årets bedste julegave for hele familien

Odense Sport & Event
apassionata.dk

31. januar - 2. februar
ARENA FYN

billetnet
ticketmaster® Danmark

Har du ris eller ros? Skriv da kort til DSB Kundeservice

Alle breve bliver
besvaret direkte til
afsenderen. Gør os
opmærksomme på,
hvis brevet ikke må
offentliggøres.
Alle offentliggjorte
breve belønnes med
'Spar med Jamie'. Mail
til skrivtilDSB@dsb.dk
Husk navn og adresse.

ER
EGMONT

'Afsporet' information i Svendborgtog

Erik Øster-Jørgensen, Odense
Jeg har i flere måneder oplevet
'mærkelig' information fra højt-
talerdamen i Svendborgtoget fra
Odense. 'Næste station Svendborg
Vest. Toget kører ikke videre' – hvad
det altså vitterligt gør. Og når vi
kommer til Svendborg: 'Velkommen

i toget til Fredericia'. Det er længe
siden, der var en sådan forbindelse.
Jeg ved ikke, hvordan informations-
systemet fungerer, men i nogle tog
lyder det normalt. Måske er det et
bånd i et enkelt tog, der er gået i
udu?

➤ *Vi er opmærksomme på, at vi
på Svendborgbanen på nuværende
tidspunkt har enkelte togsæt køren-
de, hvor der er en fejl i den automa-
tiske højtalerinformation. Vi arbej-
der på at få løst fejlen, men det tager
desværre længere tid end forventet.
Vi beklager den forvirring, som det
må have skabt. Vi er meget opmærk-
somme på, at informationen i vo-
res tog skal være rigtig, den skal jo
hjælpe vores rejsende til at få en god
rejseoplevelse.*

Med venlig hilsen
Torben Nielsen, souschef
DSB Kundeservice

Sundere morgenmad – vi er mange, der skal køre langt på den

Lone Greve Petersen, Hammel
Jeg vil gerne opfordre DSB til at
se på jeres morgenmadstilbud og
opkvalificere det. Jeg kører cirka en
gang om ugen med morgentog fra
Skanderborg til København på før-
ste klasse. Min samlede rejsetid er
knap fire timer, fra jeg tager hjem-
me fra, og til jeg er fremme på mit
arbejde. Jeg har gennem årene talt
med mange, som ville ønske, at
morgenmåltidet var mere nærende
og bestod af dels noget mere vel-
smagende brød med mere næring

i, dels gerne juice eller frugt. Sæt
gerne billetprisen op, men giv os
noget mere sundt og nærende!

➤ *Det glæder os, at du har taget dig
tid til at sende os dit forslag. Vi har
stor fokus på kvalitet og friskhed, og
derfor foretager vi løbende fornyel-
ser og ændringer i de forfriskninger,
som man modtager, når man rejser
på DSB 1' i InterCity- og InterCityLyn-
togene.*

*Vi har eksempelvis for nylig skiftet
til Emmerys, som nu leverer morgen-
brødet på afgangene fra København
H og Aarhus H. Morgenbrødet fra
Emmerys er 100 procent økologisk,
og vi kan tilbyde både grove og ly-
sere varianter. Vi har tidligere tilbudt
frugt på DSB 1', men vi oplevede des-
værre, at frugten i forbindelse med
ind- og udlæsningen på toget meget
ofte blev stødt. Det betød, at frug-
ten ikke fremstod indbydende, og vi
var derfor nødt til at kassere en del.
Dit forslag til juice vil vi tage med i
udviklingen omkring nye drikkevarer
på DSB 1'.*

Med venlig hilsen
Torben Nielsen, souschef
DSB Kundeservice

Hvor er det dog en skam!

**Kirsten Rytter Jørgensen,
Brønderslev**

Nu hvor billetsalget i Brønderslev
er lukket, er der ingen steder, hvor
man kan hente et Ud & Se. Det kan
da ikke være meningen, at man
skal til Hjørring eller Aalborg efter
bladet – toget standser jo stadig i
Brønderslev? Og jeg ved godt, at

det almindeligvis findes i togvog-
nene, men hvad hvis man ikke lige
skal med toget?

Var det ikke en idé at finde en løs-
ning på det, så Brønderslevs kunder
også i fremtiden kan nyde det me-
get gode blad?

➤ *Dejligt at du gerne vil have
finere i Ud & Se. Men efter Kort &
Godt-butikken i Brønderslev lukkede
i august, kan man ikke længere få
bladet på Brønderslev Station. Vi har
p.t. ingen mulighed for at have ma-
gasinet liggende andre steder på
stationen. Desværre. Du kan dog
altid læse det nyeste nummer af Ud
& Se på dsb.dk/udogse. Her kan du i
øvrigt se samtlige Ud & Se tilbage til
2005.*

Med venlig hilsen
Redaktionen, Ud & Se

Ny køreplan

Pia Olsen, Odense

Jeg bor i Odense og arbejder i Mid-
delfart, og nu har min kæreste
fortalt mig, at der vistnok skulle
komme en ny køreplan i december
måned. Er det rigtigt, og hvor kan
jeg finde denne køreplan henne?

➤ *Ja, det er rigtigt, at vi har en ny
køreplan lige på trapperne. Den nye
køreplan træder i kraft søndag den
15. december, og du kan allerede nu
finde den på vores hjemmeside dsb.dk
eller hente et trykt eksemplar på
eksempelvis Odense Banegård.*

Med venlig hilsen
Torben Nielsen, souschef
DSB Kundeservice

**1200 korte
højskolekurser
serveret på et
sølvfad**

Korte kurser 1-7 uger - 2014

Lange kurser 2-10 måneder - 2014

Højskolerne

Højskole- kataloger 2014

Bestil på www.hojskolerne.dk eller
sms HS KAT (+ navn/adr.) til 1272 Pris 1,- + alm. takst

Højskolerne

**Denne tekst ses
af over en halv million
læsere. Det kunne være
din annonce.**

Ring til Lars Schau, DG Media, 3370 7665.

Et lykkeligt liv...

Tag en ven med
til ½ pris

1 uges højskolekursus

Uge 3 - 13. jan. til d. 19. jan. 2014

Hvad er et lykkeligt liv? At opnå de ting du vil? At have et godt forhold til familie og venner? At hvile i dig selv? Denne uge giver dig redskaberne til at opnå lige det, der vil give dig et lykkeligere liv?

Kurset er ideelt, hvis du oplever stress- eller depressionssymptomer eller hvis du bare gerne vil have mere overskud og livsglæde.

Pris kr. 2995 pr. uge

inkl. undervisning, overnatning på dobbeltværelse samt
økologisk og sund mad. Eneværelse mod tillæg.

Læs mere på www.væksthøjskolen.dk
Sunddalvej 1 - Ginnerup - 8500 Grenå - 8791 8000

Kilden

Healingsmassage Grundkursus

19. - 23. feb. eller 17. - 21. april (påske)

Du lærer den grundlæggende healingsmassage, så du efter kurset kan give en god afspændende massage til familie og venner. Og får en større viden om og erfaring med, hvordan krop og psyke hænger sammen.

To-årig RAB godkendt uddannelse

Har du lyst til at arbejde professionelt med healingsmassage og samtaletterapi, kan du gå videre på vore fortsætterkurser og den to-årige uddannelse.

På de 1.000 timer uddannelsen varer, får du et virkeligt grundigt kendskab til massagen og samtalen som terapeutisk redskab.

Du lærer en lang række gode teknikker til at støtte andre og får samtidig lejlighed til selv at indgå i en dyb udviklingsproces.

Uddannelse er RAB-godkendt, så du kan blive Registreret Alternativ Behandler Healingsmassage og Samtaletterapi efter Sundhedsstyrelsens regler.

Basic One fra 975,-

Med deluxe hovedstøtte,
side armstøtter, armhylde og
ansigtshul og transporttaske.
Vælg mellem 71, 66 og 55 cm bredde.
Pris inkl. moms.

Ring efter brochure: 70 400 615
eller besøg os på www.kilden.dk

Kilden, Søndermarksvej 14, 2500 Valby.

Fra Slangstrup til S-togspassagererne

Med en stor interesse for jernbanen, både den virkelige og den i modelform, arbejder **Jesper 'Slangstrup' Christensen** på at give S-togspassagererne de vigtigste informationer om trafikken

HVORDAN startede du i DSB?

– Jeg startede i 2001 som depotservicemedarbejder. Det var mig, der gik rundt i orange tøj og gjorde S-togene klar til at køre. Jeg har altid haft en interesse for jernbanen. Jeg er medlem af Farum Modeljernbaneklub, og det var jeg også, før jeg startede i DSB. Senere ville jeg prøve noget nyt i DSB, og i 2012 fik jeg muligheden for at skifte job. Det med at videregive information har altid haft min interesse, så nu er jeg informationsmedarbejder i S-tog.

Hvilke opgaver har en trafikinformationsmedarbejder i S-tog?

– Vi giver informationer via skilte, skærme og højttalere på S-togsstationerne. Derudover informerer vi også om ændringer på dsb.dk og på tv-skærmene i S-togene. Vi tager os også af kundeservice, der har med trafikinformation at gøre. Til tider lander der nogle lidt spøjse henvendelser hos os.

En kunde henvendte sig på hovedbanegården, fordi vedkommende havde glemt sin skildpadd i S-toget. Vi fandt aldrig ud af, hvor skildpadden var blevet af. Vores udfordring er at informere kunderne på så mange kanaler som muligt så hurtigt som muligt, så de kan træffe et valg om, hvordan de vil nå deres destination. Det er den udfordring, der er med til at gøre jobbet spændende.

Hvad kræver dit job af dig?

– Det kræver omstillingsparathed. Vores arbejde afhænger jo af togtrafikken. Jeg forestiller mig, at det er lidt som en brandmand: Han kan sidde stille og roligt på stationen, og pludselig går alarmen. Jeg var på arbejde en søndag, hvor

Vi fandt aldrig ud af, hvor skildpadden var blevet af

vi er færre på arbejde end i hverdagene. Pludselig fik vi besked om, at en køreledning var faldet ned på skinnerne i Valby. Normalt har togene to spor at køre i der, men pludselig havde de kun et. Vi skulle lynhurtigt informere om de forsinkelser, det medførte. Vi skal informere passagererne, så de ved, hvornår deres tog kan forventes at komme til stationen, og om hvad ændringerne kan betyde for deres rejse.

Hvordan fik du kælenavnet 'Slangstrup'?

– Da jeg var depotservicemedarbejder, kaldte vi over en radio, når vi var klar til at køre. Jeg sagde eksempelvis: 'Jesper er klar i spor 43'. Problemet var bare, at vi var to, der hed Jesper Christensen, så det skabte en del forvirring. Derfor skulle en af os have et kælenavn. Jeg er fra en lille by i Nordsjælland, der hedder Slangstrup, så derfor blev det mit kælenavn. Selvom jeg

JESPER KORT

NAVN Jesper 'Slangstrup' Christensen.

JOB Trafikinformationsmedarbejder i S-tog.

ANSAT I DSB SIDEN 2001.

MIN VIGTIGSTE OPGAVER At informere passagererne om den aktuelle trafik, så de kan træffe et valg om, hvad de skal gøre for at nå frem til deres destination.

FRITID Medlem af Farum Modeljernbaneklub.

har skiftet job i DSB og er flyttet fra Slangstrup, hænger navnet ved. Der står endda Jesper Slangstrup Christensen på min lønseddel.

TEKST MIA WINTER JØRGENSEN

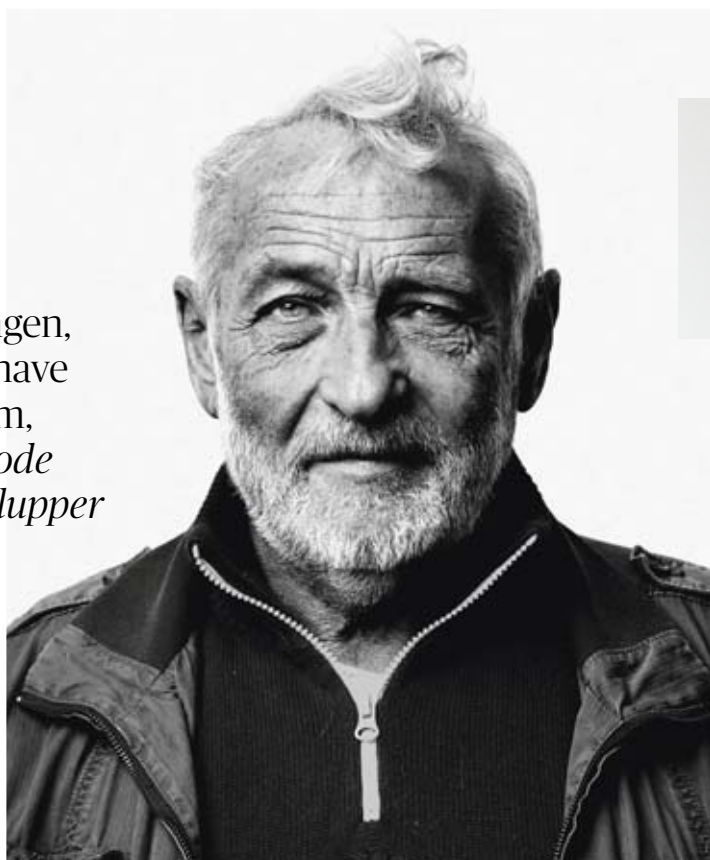

Book plads til julen

Du kan købe billet nu på dsb.dk eller med DSB App.
Rigtig glædelig jul.

Uegnet til det private erhvervsliv

NIELS HAUSGAARD

er 69 år. Han bliver primært genkendt på gaden som entertainer, men er også hesteavler og udlært smed.

Han samler befolkningen, men egentlig vil han have oprettet en pris til dem, som *ødelægger den gode stemning ved sølvbryllupper*

FORTALT TIL IDA NYEGÅRD ESPERSEN / FOTO SØREN RØNHOLT

DET ER PÅ SIN PLADS, at de unge snart gør oprør imod os gamle. Jeg er vokset op i en tid, hvor ingen gjorde oprør imod noget som helst. Det var efter krigen, og vi sad bare i nogle teaktræsstole og kiggede ud i luften, så oprøret i tresserne var meget velkomment. Jeg kan ikke fortælle, hvad de unge skal gøre oprør imod i dag, det kan de gamle aldrig. Men jeg kan sige, at det skal være et ordentligt oprør, det skal ikke bare være det der 'se mig-oprør'. Når man er ung, er det i høj grad en kamp for at være synlig. En kamp mod usynligheden. Den kamp ligger i alle, men det er ikke et oprør. Det må man ikke forveksle.

JEG BLEV SMIDT UD af skolen som ni-tiårig og blev sendt på opdragelseshjem, så skolen fik jeg aldrig ret meget ud af. Underholdning har nok været min måde at klare mig på. Jeg holder meget af det. Inden jeg går på scenen, skal jeg kunne lide mit publikum, ellers bliver det ikke godt. Jeg står altid bag ved scenetæppet og tænker på, at publikum er rare. Jeg tænker på, at de har betalt for at komme, at de har arrangeret barne-pige. Jeg kan fortrænge fuldstændigt, hvornår og hvor der var en katastrofal aften. Men jeg kan huske, at det er sket, at jeg var den helt forkerte mand til publikum. Den skuffelse sidder i en som

hos en håndværker, der har sat en dørkarm for-kert i, selvom han forsøgte at få den til at sidde lige. Det går ud over ens faglige stolthed.

DET IRRITERER MIG meget, at den folkelige po-litiske debat er væk. Folk skal debattere, også når de er til sølvbryllup, og det gør man ikke, for det er ikke god tone. Men debatten er en forudsæt-ning for demokrati, ellers er vi fuldstændig lost op til et valg. Hvis jeg er til fest, og der går tom-gang i snakken, siger jeg noget antændende for at få debatten i gang. Så er der nogle, der siger: 'Skal vi nu ikke hygge os?' Jo jo, men når vi har været gennem vejret og forbi snakken om, hvem der er flyttet ind i det gule hus, og hvem der boede der før, og hvem der byggede det, så synes jeg, det er befriende at komme ud i en samtale, som kommer os ved. De, der på den måde går ind og ødelægger den gode stemning til et sølv-bryllup, burde have en pris.

JEG HAR LIGE KØBT en gammel Mercedes. Den har lædersæder, skifter selv gear og tænder selv lysene. Der er nærmest tale om en handi-capvogn, den tænker for en. Det er en luksus for mig, at den gør det. Jeg er meget ustruktureret og ekstremt rodet. Jeg har den holdning til næ-

sten alt, jeg foretager mig, at det nok skal gå. Det er jeg glad for, men jeg er også træt af det, når det ikke går.

Dengang skattevæsenet indkaldte folk til tor-skegilde, hvis der var bøvl med selvangivelsen, var jeg stamgæst. Hvis nogen spørger: Hvad skal du den og den dag, så ved jeg det ikke - jeg har ikke engang skrevet det ned, og jeg regner med, at nogen gør mig opmærksom på det. Jeg ville aldrig nogensinde kunne klare mig ude i det pri-vate erhvervsliv.

'VILD MED DANS' følger jeg lidt med i. Allan Si-monsen, den rare, gode mand, har jo danset eks-tremt dårligt. Det er utrolig sjovt, at danskerne ikke stemmer ham ud. Der er lidt den grimme ælling over ham, det virker til, at danskerne tæn-ker: 'Han skal i hvert fald ikke ud, han er en af vore egne, og de fine skal ikke kanøfle ham'. Det er så morsomt. Jeg danser i øvrigt skide godt.

MAN SKAL IKKE VIGE tilbage for at lyve i det små. Af to grunde: For ikke at gøre nogen ondt og for at gøre en dårlig historie bedre. I de situa-tioner skal man lyve, det er simpelthen en pligt. Jeg lyver meget i det små, det er kun et spørgs-mål om at være god til det. ☺

DET HAR IKKE VÆRET DÅRLIGT VEJR SIDEN 1960'ERNE

Vi vil påstå, at det ikke har været dårligt vejr siden 1968. Der så *Fjällrävens* første jakke nemlig dagens lys.

Med det slidstærke, funktionelle stof og de praktiske detaljer satte *Grønlandsjakken* en helt ny standard for friluftstøj. I starten var den populær blandt alpinister og klatrere, men der gik ikke lang tid, før andre opdagede den praktiske jakke, og i dag er *Grønlandsjakken* en klassiker.

Siden da er vi fortsat med at skabe slidstærkt, tidløst funktionstøj, der gør friluftslivet nemmere og mere behageligt. Tøj, som varmer, når nordenvinden blæser, eller som føles køligt, når solen står højt på himlen.

Og tøj, som stopper regn og fugt, der kan gøre selv en almindelig gåtur til en kold og ubehagelig oplevelse.

Med tøj fra *Fjällräven* kan du opleve naturen præcis, som den er. Afvekslende, forunderlig, sommetider krævende – og en uendelig kilde til inspiration og afslapning.

Selv i ”dårligt vejr”.

**FJÄLL
RÄVEN**
www.fjallraven.dk

Barents Parka ♂♀

Regulær, vandtæt parka med syntetisk for til skiftende vintervejr. Lun hætte med aftagelig kant i imiteretpels.

Varenr: 81335 / 89683.

Canada Shirt ♂

Skovmandskjorte i varm og blød uldblanding. Kan bæres som skjortejakke eller som isolerende mellemlag. To brystlommer.

Varenr: 90631.

Koster Sweater ♂

Strik i lammeuld med forstærkninger i G-1000® på skuldrene.

Varenr: 90487.

Greenland Wax

Miljøvenlig voksimpregnering til tøj i G-1000®-stof. Giver en vandafvisende og slidstærk overflade. Fremstillet af paraffin og bivoks.

Varenr: 79060.

Begrænset
antal pladser!

Fjällräven Classic er vandring og social samvær gennem et smukt naturlandskab.

FJÄLLRÄVEN CLASSIC DANMARK

En unik og naturskøn vandring langs Øhavsstien

Velkommen til en oplevelse ud over det sædvanlige, *Fjällräven Classic*, et unikt vandreeventyr, som for første gang lanceres i Danmark.

En 75 km lang vandring, som tager dig med gennem en enestående dansk natur - fra skov til kyststrækning. En tur, hvor vi garanterer, at du vil blive stimuleret på krop og sind!

Grib muligheden og tag med os.

Tid og sted:

12-14 juni 2014

Start: *Faldsled, Sydfyn, Øhavsstien*

Tilmeld dig

Tilmelding starter

7. januar kl. 12.00

www.fjallraven.dk

www.fjallraven.dk

